УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Виходить у Вівторок в Едмонтоні від ч. 10012-109 Стріт.
Річна передплата $2.00
Телефон 25708.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
UKRAINIAN NEWS

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Phone 25708.

Vol. XIII. No. 38. Edmonton, Alberta, Tuesday, September 17, 1940.
Едмонтон, Алберта, понеділок, 17. вересня, 1940. Число 38. Рік XIII.

Збили 175 Німецьких Літаків над Лондоном

В суботу минув тиждень "властивого нищення Англії", яке заповів Гітлєр у своїй останній промові. Ці безупинні напади виглядають на останній порив Німеччини до змушення Англії до здачі. Бомби падають на передмістях, здовж ріки Темзи і в головнім осередку міста, де потрясли найбільшими будівлями, та від кількох днів напади менші. Протилетунська артилерія розганяє ворожі ескадри, а ті літаки, яким вдається долетіти над місто, проганяє англійська повітряна фльота. Минулої середи в ночі сотки протилетунських батерій викинули з себе 500,000 куль відбиваючи ворожі напади. Тому Німці раз-у-раз зміняють тактику нападів, щоб мати менші страти.

В неділю і з неділі на понеділок Німці знов бомбардували Лондон, але цей напад був для них дуже коштовний. Вони втратили 175 літаків, третину з того, що нападали.

Не зважаючи на значну руїну й нещастя, ранками зачинається в Лондоні нормальне життя. Люди виходять з ям і йдуть до роботи, як би нічого не було. На обличчях людей видно спокій, повагу і завзяття видержати за всяку ціну.

Німецькі Літаки Бомбардували Королівську Палату

Німці пробують знищити Бакінґгемську палату в Лондоні, резиденцію королівської родини. Три рази бомбардували на протязі 8-ох днів.

Перша бомба впала на палату 8 вересня і вибухла 10. вересня. Тоді був знищений купальний басен королівських дітей. Другий раз німецький літак заатакував палату в пятницю і скинув пять бомб. Одна бомба знищила приватну каплицю в полудневім крилі палати. Дві інші впали на площу перед будинком. Тиснення повітря й відломки бомби вибили шиби в вікнах, перервали водопровід і знищили дещо з дорогих меблів. Дві бомби впали перед брамою й обкидали цементом статую королеви Вікторії.

В неділю ворожий літак знову скинув дві часові і кілька запальних бомб на палату і площу. Однак велика бомба впала на апартаменти королеві. Комунікат не подав шкоди, яку вона зробила. Британський летун зістрілив німецький літак, який спадаючи загорів.

Напад на палату був виконаний з розмислом і викликав обурення серед англійського населення. Німецька команда конечно хоче змусити короля й уряд забратися з Лондону. Це мало б вплив на моральний настрій населення — так думають Німці.

Німці скинули бомбу також на праве крило парляменту, де засідає палата лордів. Пробували знищити також будинки, де урядує премієр Чорчил, але без висліду. Пять бомб, які вибухають по якомусь часі, впало близько величавої катедри св. Павла, другої найбільшої церкви в світі. Робітники з наражения життя обложили бомби мішками з піском. Слідуючого дня вони вибухли, але шкоди не зробили.

Премієр-Чорчил про Німецьку Інвазію на Англію

Британський премієр Винстон Чорчил виголосив промову минулої середи, яку передало також канадійське радіо. Чорчил сказав, що весь світ подивляє холоднокровність і відвагу, з якою Лондон переносить страшний допуст. Однак подив важний не з того погляду. Важніше те, що британські літаки і протилетунські батерії щораз більше скріпляють віру в перемогу. Найбільший англійський часопис "Таймс" у Лондоні підчеркує, що як Німці не знищать повітряної сили Британії, вони не мають вигляду усунути всі інші перешкоди, що стоять їм на дорозі до плянової інвазії. Нехай би вони не знати як бомбардували міста і вбивали цивільне населення, вони в той спосіб не дійдуть своєї цілі.

Готові, щоб відбити інвазію.

Хоч Винстон Чорчил висловив велику віру в непереможність британської повітряної фльоти, він все ж остерігав, що інвазія може прийти кожної хвилі. Найближча середа, коли приплив моря буде найвищий і буде найлегше човнам причалити до берега, може стати днем інвазії. Однак премієр виразно сказав, що оборонці британських берегів готові. І сумніву бути не може, що їх оборона буде катастрофою для Німців.

Контрофензива Британців.

Та можливо, що Німці виречуться думки про інвазію. Здовж побережжя Франції, Бельгії й Голяндії вони згромадили в портах тисячі малих суден і поромів, а на березі величезні магазини зброї, ґазоліни й поживи. Британські літаки день і ніч громлять, зривають і нищать німецькі склади дезорганізуючи німецькі приготування. Заподіяні шкоди великі і Німці не можуть їх поповнити. Англійські літаки запускаються далеко в Німеччину й заподівають тяжкі шкоди.

ІТАЛІЙЦІ ГРОМАДЯТЬ ВІЙСЬКО ДО ОФЕНЗИВИ ПРОТИ ЄГИПТУ

Виглядає, що в Африці може прийти до великих боїв між британськими і італійськими арміями.

З Каїро повідомляють,, що на границі Лібії й Єгипту гремить артилерія з обох сторін, і напад на Єгипет уважають неминучим. Військові обсерватори в Каїрі заповідають італійську офензиву на цей тиждень. Британські літаки завважили пересунення свіжих італійських сил з середини Лібії до порту Барція, віддаленого 30 миль від єгипетської границі. Італійці скріпляють свої сили також на інших участках.

Сили Італійців в Лібії рахують на 250,000 війська. Предвиджуючи напад на Єгипет, Британці скріплюють свої сили в Африці. Перед тижнем прибули до Єгипту великі транспорти військ з Англії. Кораблі плили під конвоєм довкола Африки, через Червоне Море і Суеський канал. Докладної сили тих підкріплень не подано, але є між ними "тисячі" піхоти, австралійські летуни, норси зі Шкоції й Англії, літаки і морські підкріплення.

Публичний довг Канади виносить $4,600,000,000. В останніх пяти роках довг зріс о $650,000,000.

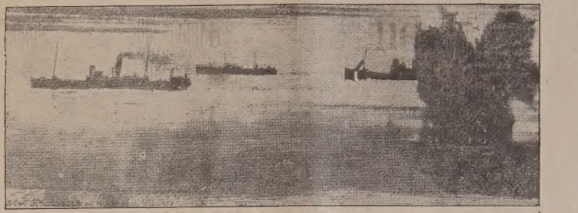

Британський конвой в Англійськім каналі, на якого напали німецькі літаки. Конвой прибув щасливо до своєї пристані.

Чи й коли фармері дістануть завдатки на непродану пшеницю

ПРО ЦЕ ВОНИ ДОВІДАЮТЬСЯ 1. ЛИСТОПАДА АБО Й ПІЗНІШЕ

Домініяльний міністр рільництва Гардинер сказав в Оттаві 13. вересня, що обставини в Европі міняються, і тому неможливо й не мудро було б для домініяльного уряду, щоб він оповістив тепер своє становище в справі завдатків західнім фармерам за їх непродану пшеницю.

Мін. Гардинер предвиджує, що можливо зміняться обставини в Европі, і Англія забере з Канади стільки пшениці, що елеватори трохи випорожняться. Тоді фармері зможуть доставити дальшу квоту, по 5 бушлів з акра, і дістануть за них гроші. В такім разі фармер дістане знову $2.50 з акра на свої життєві видатки.

Звичайно, говорив міністр Гардинер, західні фармері не платять аж до 1. листопада кожного року такі видатки, як за молочення, податки, направу і склепарям.

На доказ, що зміняються обставини в Англії, Гардинер навів те, що донедавна в Канаді було надвишки 30,000,000 ф. бейкону і все те вже продано для Англії.

Мін. Гардинер сказав, що Франція буде потребувати 90,000,000 бушлів пшениці, і як британські армії вернуться до Франції, французький уряд буде потребувати навіть ще більше як первісно думали. Однак до того часу, поки британська армія не вступить на французьку землю, нема мови про довіз пшениці для Франції.

Та які б там обставини не були в Европі — говорив Гардинер — навіть в дні 1. листопада, то все ж уряд не думає проголошувати своєї пшеничної політики.

Гардинер додав, що Англія має тепер у Канаді 170 міліонів бушлів своєї пшениці але з огляду на теперішнє бомбардування британських міст вона справджує тепер готову муку замість зерна.

240,000 ЖОВНІРІВ БУДЕ ВИШКОЛЕНО ЗА 12 МІСЯЦІВ

Міністр державної воєнної служби І. Ґ. Гардинер сказав у пятницю, що напротязі 12 місяців дістануть військовий тренінг 240,000 молодих мужчин.

Міністр сказав, що в суботу буде оповіщений поклик до нежонатих і вдівців від 21 до 24 літ життя, що вони підлягають обовязкові військової служби. Потім кожний дістане поіменне візвання, разом около 40,000 мужчин у віці 21 років, щоби ставитися до лікарських оглядин. Перший курс військового виховання зачнеться 9. жовтня.

З тих 40,000 мужчин лікарі виберуть 29,750 і вони почнуть 30-денний курс. Де буде доказано, що хтось є конечно потрібний для праці на фармі або в іншій важній індустрії, той не буде змушений іти на кемпу з першим річником, однак має відбути 30-денний вишкіл на протязі 12 місяців.

В Вінніпеґу сказав Т. С. Дейвис, заступник міністра державної воєнної служби, що першого року будуть покликані до військової служби річники від 21 до 27 літ життя.

Король Юрій відвідує людей у чорній годині

Дня 9 вересня король відвідав ті лондонські дільниці, які зазнали найтяжчих знищень від німецьких бомб. В одній дільниці король зійшов до протилетунського сховку. Там сиділи жінки й діти, декотрі з забандажованими ногами й раменами. Там він зложив своє співчуття матері, що стратила на днях троє дітей.

Як король проходив вулицями, робітники розкидали звалища шукаючи там засипаних людей. Король видрапався на купу руїн, над кратер 75 стіп широкий і 50 стіп глибокий. Мейор того дистрикту сказав королеві, що він не спав уже три ночі. На те король йому відповів: "Усім нам треба буде привикнути спати днями, а ночами сидіти."

АНГЛІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ НІМЕЦЬКІ БАЗИ НАД КАНАЛОМ

Тоді як німецькі літаки нападають на Лондон і інші англійські міста, британська повітряна фльота мало не кожного дня бомбардує німецькі летунські бази і порти на побережжі Франції, Бельгії і Голяндії.

Сильно бомбардують головно такі пристані як Калє, Булонь, Донкерк і Остенду, що можуть бути вихідними пунктами для німецької армії, якби Гітлєр хотів спробувати інвазії на Англію. Англійські літаки бомбардують передовсім зібрані в портах баржі човни й інші кораблі, призначені до перевозу військ.

ЧИ БУДЕ ВІЙНА МІЖ СОВЕТАМИ І НІМЕЧЧИНОЮ?

С. Л. Золцберґер, кореспондент часопису "Ди Ню Йорк Таймс", подає з Будапешту, що многі переконані що в короткому часі прийде до війни між Совєтами і Німеччиною. Так є, що Карпатська Україна є тепер завалена мадярськими військами. Це може бути в звязку з останніми подіями, бо Мадярщина приготувала там армію, щоб забрати Сиґот і ввійти в глиб Трансильванії. Та міністер заграничних справ Чакі мав сказати підчас одних тайних нарад, що Мадярщина мусить бути готова до пролиття крови в найближчій будучині. Це, як кажуть, не могло відноситись до Трансильванії, а тільки до назріваючого совєтсько-німецького конфлікту, в якому Мадярщина відграватиме важну стратеґічну ролю, бо панує тепер над Карпатами.

Британці затопили три італійські кораблі

Адміраліція оголосила, що дня 9 вересня британські підводні лодки затопили на Середземному Морі три італійські лінійні пароплави.

СОВЄТСЬКІ МАНЕВРИ НА ЗАХОДІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

По Києві став тепер Мінськ, столиця Білорусі, центром великих військових маневрів, що їх тепер Совєти переводять на східньому фронті. В дипльоматичних чужинецьких колах переконані, що ті маневри, що ведуться на великі розміри на західньо-українських і білоруських землях, є нічим іншим, а тільки покривалом того, щоб бути готовим на "кожний випадок", себто на те, щоб знову щось загарбати користаючи з нової суматохи на Балкані.

ДОТЕПЕР ЗЛОЖИЛИ 248 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЗИЧКИ

В першім тижні кампанії зложили в Канаді $248,200,000 готівкою на другу воєнну позичку. До повної суми бракує ще $51,800,000.

Міністерство фінансів звернулося до багатьох інвесторів, які ще не дали грошей на позичку, що вони мусять зрозуміти цей патріотичний обовязок.

Позичкові бонди зачинаються від 100 долярів вгору, є платні по 12 роках і опроцентовані на 3 процент.

ВАШИНГТОН ДАВ ЗАМОВЛЕННЯ НА 201 НОВИХ КОРАБЛІВ

Злучені Держави продали недавно Великій Британії 50 нищителів, що були старішої конструкції. Тепер їх місце мають заступити кораблі наймодерніші.

Минулого тижня адміраліція Злучених Держав дала контракти корабельних підприємствам на будову 201 нових воєнних кораблів ріжного типу й містоти. Це є найбільше замовлення в історії Злучених Держав. Будова тих нових кораблів має коштувати 3 біліони 816 міліонів долярів і мають бути готові до кінця 1942 року.

Крім цього кольосального видатку на військові цілі, президент Розвелт підписав бил, який перейшов у конгресі, а який дозволяє видати на оборонні цілі держави 5 біліонів 251 міліонів долярів.

Вдодатку до повищого уряд видав контракти на поширення додаткових уліпшень воєнного мореплавства, які мають коштувати $31,653,500.

Нове замовлення на 2,400 літаків, що мають служити маринарці, виносить $108,000,000.

Новозамовлені воєнні кораблі будуть таких родів: 7 боєвих панцирників, кожний буде коштувати $100,000,000; 8 авіоматок коштом по $47,000,000; 27 кружляків, по $30,000,000 кожний; 115 нищителів, по $8,100,000 кожний; і 43 субмарини, по $6,000,000 кожна.

З цього виходить, що Злучені Держави будуть найсильнішою морською потугою світу.

Фінляндський президент, Кіості Коліо, що був уже на смертній постелі, вертається до здоровля.

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ

ВЖЕ ВІЛЬНО ВІДСТАВЛЯТИ ДО ЕЛЄВАТОРІВ ВІСІМ БУШЛІВ ПШЕНИЦІ

Канадійська пшенична рада оповістила в пятницю, 13 вересня, що відтепер збільшено квоту пшениці до елеватора на 8 бушлів з кожного засіяного акра. Дотепер вільно було доставляти лиш 5 бушлів.

В 402 місцях західньої Канади позволено відставити ще більше як 8 бушлів; у декотрих місцях по 10, 12 а навіть 15 бушлів. з акра. Це найвища квота. В Алберті користають з того полудневo-албертійські дистрикти.

ЧОРЧИЛ ХВАЛИТЬ ВІДВАГУ НАСЕЛЕННЯ

Британський премієр, оглянувши місця, навіщені бомбовими атаками, та розмовляючи зі жертвами цеї траґедії, зазначує, що належиться найвище признання тій моралі, яку виявляє британський нарід. Те саме підкреслюють і американські кореспонденти.

Епископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги церковний дистрикт Ольга, Ман., і околиці Всч. о. К. Лотоцькому, дотеперішньому парохові в Сидні, Н.С.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ПОСІЩЕННЯ ЇХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВА

В суботу, 21. вересня, Різдво Пресвятої Богородиці — Празник і Архиєрейськка Служба Божа в Сифтон, Ман.; пополудні — в Дрифтінґ Ривер, Ман.

В неділю, 22. вересня — Архиєрейська Служба Божа в Венлав, Ман.; пополудні — в Ґрендвю (фарми).

П пятницю, 27 вересня, Воздвиження Чесного Хреста — Архиєрейська Служба Божа в Розбурн, Ман.

Пополудні, о год. 4 — Архиєрейське Посіщення церкви в Рутінія, Ман.

В суботу, 28. вересня, Служба Божа співана о годині 9.30 і Архиєрейське Посіщення та проповідь в Січ, Ман.

В неділю, 29. вересня (Празник св. Йосафата) — Архиєрейська Служба Божа в Шол Лейк, Ман.

Пополудні — в Город, Ман.

ЕПИСКОПСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ

Премієр Брекен Заповідає Мораторію в Манітобі

Манітобський премієр Брекен видав у суботу заяву, в якій сказав, що заява домініяльного міністра рільництва Ґардинера обіцює фармерам завдаток за пшеницю за 6 тижнів або й пізніше. Міністр Ґардинер, сказав Брекен, натякнув також на потребу дальшого дет аджостменту або законодавства в роді мораторії.

Ґардинер говорив, що домініяльне правительство не виложить своєї пшенишної політики перед 1. листопада або й пізніше. Коли ж зайде потреба взяти в оборону фармерів перед неоправданим натиском кредиторів, то вже буде обовязком провінцій перевести через леґіслятури відповідне законодавство.

Це правда, відповідає премієр Брекен, що провінції мають силу ухвалити таке законодавство, але не в тім справа. Важне тепер те, чи домінія дасть завдатки за пшеницю, чи ні. Відповідь домініяльного правительства є така, що не дасть, принайменше тепер. Через те широкі фармерські круги в західній Канаді є дуже невдоволені. Ми надіялися кориснішого рішення в Оттаві,— сказав Брекен.

Тому премієр Брекен згадав що мабуть треба буде ухвалити закон з обовязуючою силою взад, який охоронить фармерів перед кредиторами. Декотрі вірителі вже тепер тиснуть і зайняли фармерам машинерію, за яку фармері заплатили поважні суми грошей.

Коли буде видано законодавство для охорони фармерів, воно буде обовязувати взад і зробить неважним зайняття машин чи інших річей, хоч вони були зайняті ще перед ухвалою законодавства.

Італійська Армія Перейшла Границю Єгипту

З Каїра подають під датою 15. вересня:

Італійські війська почали здавна заповіджену інвазію на Єгипет, посувається здовж морського берега й заняли кілька сіл на пустині, які евакували британські війська.

Італійський маршал Родольфо Ґраціяні, пробуючи посуватись через безмежні піскові пустарі, лишив позаду великі сили в селі Бир Ну, сім миль на полудне від Салум. Це є порт близько єгипетсько-італійської границі, який Англійці залишили в суботу.

Італійці ще не ввійшли в контакт з головними англійськими силами. Англійські літаки і панцирні автомобілі бомбардують наступаючих Італійців.

Британський комунікат з неділі каже:

"Ворог виставив себе на сильні бомбардування наших літаків і обстріл панцирних авт. Одна колюмна як виходила на надморську рівнину коло Ґалфая, на полудне від Солум, потерпіла сильно від нашого гарматнього вогню. Наші втрати незначні, зате ворог стратив багато людей і возів."

Британська команда сподівається офензиви змеханізованих ворожих частин проти Єгипту й Судану. Італійці вживають літаків, панцирних автомобілів і троків до перевезення військ і продовжують наступ поза два заняті села. Але все те роблять передні стежі, а головних військ ще не видно.

Британський комунікат говорить, що Солум це незначне надморське містечко, без порту і стратеґічного значіння, тому Британці його не укріпили.

Повідомлення з Каїра говорить, що здовж 200-милевого фронту в Кенії, на полудне від єгипетського Судану, йдуть бої між британськими стежами і сильними італійськими відділами. Італійці хочуть заняти Найробі, столицю Кенії. Шлях веде через пустиню. Найробі віддалене 300 миль від границь полудневої Етіопії, де стоять Італійці. Британські реґулярні війська і тубильчі жовніри з Кенії завдають Італійцям тяжкі втрати.

АНҐЛІЙЦІ НАПИРАЮТЬ ЩОРАЗ СИЛЬНІШЕ

З того, що подають воєнні звідомлення, видно, що Анґлія перебирає щораз сильнішу ініціятиву в дальшім веденню війни. Налети на Берлін стають постійними. Теж поширюється боєвий фронт в Італії, бо вже бомбардовано британськими летунами італійське місто Ґенуя, що є важною пристанню.

Вісти з Українських Земель

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

(Подано в американській "Свободі").

Один з наших громадян в Америці дістав листа від своєї сестри, що була девять місяців під большевицькою владою у Львові, а опісля втікла на німецький бік. З цього листа, якого оригінал є в редакції "Свободи", подаємо таке:

"Рік, як ми не писали до Тебе, а також від Тебе не дістали листа. Саме тепер зайшли коло нас деякі зміни і можемо написати. В червні ми переїхали з "раю" на другий бік і замешкали в Р. Перейшли кордон В., Н., мама і я. Два тижні передтим перейшли В. з двома дітьми і Ф. з двома дітьми. Тепер ми всі сидимо тут і безнадійно чекаємо Бог зна чого. А страшні вістки, страшні. Говорять люди, що "товариші" прийдуть тут. Ми божеволіємо на саму думку, на саму гадку, що це моглоб статися. Нам "зсоціялізували" все, що ми мали, включно з хатою, меблями і одежею. Ф-у з двома дітьми хотіли вивезти на Сибір, але ми і вчас схоронили. Також В. і Н. дістали "вовчий пашпорт" і мали їхати на Сибір, але вдалось їм втекти. А масу людей вивезли, між ними Б. і старенького 80-літнього О.

"Львів не наш, хоч справді видніють на склепах українські шильди. По формі ніби український, але по змістові — московський-націоналістичний. Русифікація страшна, все по московськи балакає, а хто хоче говорити по українськи, той є український націоналіст і того треба знищити. Як би Ти знав, що та таке большевики! То щось таке страшне, жахливе, несамовите, звиродніле! Що за сатана їх створила! Я не жалую, що я девять місяців була між ними, бо то що я там бачила і чого я там навчилась, не дали би мені жадні повісти, перекази, студії. Шкода, що я не можу Тебе бачити і все переказати. Я буду писати спомини, як лиш трошка устроюсь, себто знайду якусь працю, щоб заробити щонебудь на життя. Ми приїхали дуже бідні, лиш у тім, що було на нас. Але то не лиш ми тепер так виглядаємо. Тепер так виглядають усі.

"У Львові вже не стрінеш на вулиці давних знакомих. Майже нікого нема. Є лиш Москалі та інші чужинці — у вишиваних сорочках. Все балакає по московськи. Я працювала як учителька в школі. Як виглядає большевицька школа, Тобі колись опишу. Як учителька брала участь у виборчій кампанії, належала до агіт-колективу, була мужем до віря. Як та праця виглядала, про це опишу пізніше. Кров стинається в жилах, коли про це тепер думаю. Я почуваюсь тепер немов той чоловік, що сто миль втікає перед розюшеним тигром. Нерви ще не успокоєні й находить страшна втома. Поволі повертаю до життя. Як одержу вістку від Тебе, що листи доходять, візьмусь за опис.

"Хотілаб я мати бодай маленьку надію на поворот домів. Чи вернемо ми і коли? Може погинемо на еміграції, серед тяжких ворогів. А тут вістки ходять, що треба буде далі втікати. Але де?

"Одно, розумієш, є добре. Що наші червоні зовсім побіліли. Щоправда, і вони всі по тюрмах. Але не жалую їх. Бо колиб ми навіть були мали свою державу, то вони, себто наші червоні, були б ницили її в імя того прокляття, що створив Сталін. Дорогий, це не диктатура пролетаріяту, то диктатура злочинців, звироднілих, здеправованих душегубів. Що ті злочинці зробили з нашого народу! Який той нарід нещасливий, бідний, застрашений. У нас інтелігенції вже нема, а селяни чекають на якунебудь надію, щоб розпочати на життя і смерть боротьбу зі злочинцями зі сходу. Тимчасом усіх вивозять масово на Сибір. Щиро Тебе здоровлю, М."

З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В ЕВРОПІ

Руйнування українських хуторів

"Ізвестія" з 17. серпня пишуть: "На Україні виконано величезне народньо-господарське завдання. Від минулого літа до 1. серпня перенесено до колхозних осель біля 188,000 колхозних дворів. Тимсамим закінчено перенесення хуторів по цілій Україні за виїмком Житомірщини, де хуторів було найбільше, Миколаївщини та Одесщини. Недалекий кінець хуторів, що затримували господарський і культурний розвиток широких мас українського селянства, особливо на Поліссі.

"Обчислено, що біля 20,000 хуторських господарств зазначених переселенням, що не осіли в нових оселях. Є там такі хати, яким бракує лише даху, а є й такі, яким бракує й стін. Хоч Народній Комісаріят земельних справ УССР і уважає, що переселення хуторів на Полтавщині вже закінчено, але в дійсності майже половина хуторських господаретва, себто біля 10,000 ще не урядились в нових оселях...'

З цього наївного в його безглуздій безсоромности повідомлення видно, що українських селян просто викидалося з хуторів менш доступних ніж села для большевицької пропаганди та експеріментів. Зруйновано фактично існування майже двохсот тисяч українських родин, як загнано до сіл, де для них не було приготовано навіть хат, чи просто відсунуто на Сибір.

Грабування приватного майна в Басарабії та на Буковині.

"Ізвестія" з 18. серпня подають "Указ" Президії Найвищої Ради СССР про скасовання приватної власности на знаряддя і засоби вирібництва, банки і інші кредитові установи, залізниці і інші засоби получення, промислові підприємства з числом робітників понад 20 осіб чи моторовими урядженнями, друкарні, трамваї, всі промислові підприємства з річним оборотом понад 600,000 лей, лікарні, санаторії, початкові, середні і вищі навчальні заклади, кіна, театри, музеї, галерії образів, великі будинки, та будинки і майже всіх тих осіб, які втікли з Басарабії та Північної Буковини." Все це "націоналізується" себто робиться власністю "держави", інакше кажучи, московської верхівки, в руках якої перебуває партія і московський уряд. Наявним і формальним доказом цього є те, що й "указ" видала президія не УССР для Буковини, і не президія Найвищої Ради Молдавської Республики для Басарабії, а Президія Найвищої Ради СССР для обох земель.

Духовна семинарія.

Канцелярія епископського генерального вікаріяту у Ярославі звертається через Краківські Вісти з 16 серпня з закликом до всіх бувших богословів-питомців перемиської духовної семинарії, щоб вони негайно подали до канцелярії відомості про місце свого побуту і про те, які студії зробили, себто який рік наук покінчили.

Смерть проф. Івана Кревецького.

Прийшла вістка з Галичини, що там в с. Роздоллі помер 26. червня ц. р. відомий український історик Іван Кревецький. Подробиці невідомі.

ЗАКРИВАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ НА СЛОВАЧЧИНІ

З кінцем шкільного року повідомила словацька влада дирекції греко-католицької учительської семинарії, греко-католицької реальної гімназії й горожанських (виділових) шкіл у Пряшеві, що їх діяльність негайно припинюється.

НОВИНКИ

МОЖЛИВОСТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ВИЩІ НІЖ ПІВ-НА-ПІВ

Секретар маринарки Злучених Держав, Френк Накс, що відбуває інспекцію оборонних укріплень Гавайських Островів, сказав минулого тижня в Гонолулу, що можливости Великої Британії стоять тепер вище ніж 50 процент до 50 процент щодо побіди над Німеччиною.

Цього, сказав Накс, він не міг би був сказати місяць тому.

Свої виводи він обгрунтував тими фактами: Британійська фльота закоркувала німецьку так, що та стоїть у своїх базах бездільно, а німецьке летунство не виявило дотепер вищости над британійським і можливість німецької інвазії на Британійські Острови з кожним днем меншає.

Це сказав авторитет військового діла.

Японія зміняла амбасадора до Москви

Японія відтягнула з Москви свого старого дипльомата Шігенорі Того, а назначила новим амбасадором ґенерал-лейтнанта Йошіцулу Татекага. В Японії тепер військово-фашистівський уряд і він стягає з високих урядів дипльоматів старого режиму і замінює їх своїми поплечниками.

БОЯТЬСЯ, ЩО НІМЦІ ЗАЙМУТЬ ЦІЛУ ФРАНЦІЮ

В неокупованій частині Франції, яка знайшлася в поважних економічних і політичних клопотах, боятьcя, що Німці схочуть зайняти цілу французьку територію.

В цілій Франції росте переконання, що тільки побіда Британії може запевнити на будуче державну незалежність Франції.

Кажуть, що ґен. Вейган не годиться з політикою віцепреміера Ляваля, який іде під лад Німцям, і внедовзі виїде з Франції до північної Африки. "На його виїзд покладає надії французьке населення. Та покищо Вейган лежить хорий після загадочного випадку з літаком.

В Африці стоїть 200,000-на французька армія, яка може вдарити на Італійців в Лібії і спільно з британійською армією в Єгипті змести їх.

ОЗНАЧИЛИ "НОВІ ГРАНИЦІ" МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І СОВЄТАМИ

З Берліну подають, що підписано між Німеччиною і Росією новий договір, яким точно визначено границі поділу бувшої Польщі між згадані держави. При тому поділі, як подають, звертано увагу на "взаїмні" інтереси. Та покищо не знати, що це за "інтереси" та які зміни.

Лідери Франції взаїмно себе обвинувачують

Дня 27. серпня бувший французький міністр авіяції, Пір Кот, який недавно прибув до Америки, заявив у радіо, що "Петен і Вейган віддали Францію Гітлерові", хоч Франція могла ще ставити опір.

Вони відмовились від пляну Чорчила, який пропонував перекинути в Африку міліонову французьку армію й відти розпочати новий наступ. Вони не пустили в бій всіх літаків, а лише третину їх. Вони не звернули уваги на досвід війни в Польщі, про модерні методи німецького нападу, особливо про працю пропаґанди й розкладу. Вони не взяли під увагу проєкти ґенерала Де Ґола про необхідність нових типів тенків і протитенкових машин.

А головне, вони ніколи мабуть не читали книжки Гітлера "Майн Кампф" і думали, що Гітлер дасть Франції такий мир як в 1870 році дав Бісмарк, що змінив лише внутрішню владу Франції, але не зачіпав і суверенности.

Тепер вони мусять бачити, що справа йде не про внутрішню владу у Франції, до якої вони так жадібно давно змагали, як репрезентанти правих кол, а про долю самої Франції.

Нова французька влада проти нового польського уряду

Нові сили, що прийшли в Франції до влади на чолі з маршалом Петеном, вдержували досі формально зносини з новим польським урядом, що є в Англії. Принаймні так було, що польський уряд мав своє дипльоматичне представництво в Франції. Та тепер усе те мусить підлягти зміні. Франція, згідно з умовою, заключеною з Німеччиною, не зможе признати польським представникам дипльоматичних привилеїв. Те відноситься не тільки до Польщі, але й до інших краів, що є під німецькою окупацією, як Бельгії, Голяндії, Норвегії й Люксембурґу.

На Сході знов зачинає кипіти

На сході в Европі знову заноситься на неспокій, коли не на війну.

Румунія згодилась віддати бази в південній Буковині для німецької армії. Німеччина має післати туди свої моторизовані панцирні частини до 15. вересня.

Також кажуть, що Німеччина післала на совєтську границю 1,800,000 свого війська.

Коли про це сказали одному совєтському представникові, він відповів: Будьте певні, що Москва не спить.

Совєтський воєнний комісар Семен Тимошенко щойно скінчив маневри в совєтській Україні, а тепер покликує під зброю два нові річники.

Чутки про смерть Сталіна не справдилися

Канадійське радіо передало вістку Бритіш Юнайтед Прес з Букарешту, що в Росії вибухла революція, що Сталін і премієр Молотов убиті, а Літвінов обняв керму держави.

Москва з місця заперечила ту вістку. Виявилося, що вістка була цим разом неправдива.

Де є італійська фльота, питають Англійці

Є повно відомостей в пресі про британійські налети на ріжні італійські оселі на Середземному морі, але нема згадки про бої британійської фльоти з італійською. Преса пояснює це тим, що вже цілий тиждень британійська фльота шукає за італійською, але не може її знайти, бо вона втікає і ховається.

Бувший румунський король в Еспанії

Бувший румунський король Кароль, що був примушений останніми подіями віддати свою корону синові, втік 6. вересня тихцем з Букарешту і опинився 8. вересня в Швайцарії, де мав осісти.* Разом з ним переїхали на добровільне вигнання кількадесять осіб його найближчого окруження.

В Швайцарії Кароль мав дозвіл на одномісячний побут. Він хотів осісти в південній Франції, але подібно як Швайцарія, не хотів французький уряд дразнити Німеччину і відмовив Каролеві дозволу на побут. Тоді Кароль переїхав до Еспанії і там тепер перебуває.

Тимчасом новий диктатор Румунії, ґенерал Антонеску, видав розпорядок про конфіскату великих маєтків Кароля.

Совєти покликують нові річники

Те, що Совєти "окружені капіталістами", та що міжнародня ситуація дуже складна, бо світ замішаний в другу "імперіялістичну війну", є причиною, що Совєти покликали до військової служби тих, що роджені в 1920 році й в перших 8 місяцях 1921 року, а також і тих з 1922 року, що покінчили свою науку. Військовий орган каже, що Совєти окружені капіталістами і тому треба, щоб всі горожани були добре обзнакомлені з воєнним ділом.

Росія продає своє золото до Злучених Держав. Оце недавно приплив російський корабель "Ким", і виладував у Сан Франциско золота на суму 5,600,000 долярів.

Ви також можете послужити Канаді щадженням . . .

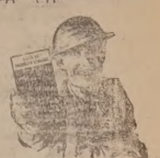

Купуйте Воєнні Щадничі Цертифікати!

Їм не вдалося збомбардувати парлямент

Лондонці, що верталися дня 9 вересня від праці додому, бачили як у присмерку британійські літаки звели були боротьбу з німецькими саме над будинками британійського парляменту. Боротьба була завзята, але коротка. Британійці перемогли ворога і той утік, не скинувши бомб на будинки, в яких творилася славетна історія Британійської Імперії.

Де Бек і Ридз-Смігли?

Зі Стокгольму подають:

Кружляє поголоска, що в Кракові мають перебувати польський маршал Ридз-Смігли і полк. Бек, що був міністром заграничних справ давньої Польщі. Кажуть, що ніби вони мали відбути вже наради з ґубернатором Франком. Обидва знаходились досі в Румунії, де перебуває ще далі багато польських дипльоматів і офіцирів.

Маневри в Україні

Чужинецькі кореспонденти звертають увагу на щойно відбувшіся маневри на заході, себто в Україні, під проводом маршала Семена Тимошенка. Подають, що в Києві роблено спеціяльні вправи з протилетунською артилерією, що боронила місто перед літаками, що скидали бомби в самому центрі міста.

СКРІПЛЕНІ, А НЕ ОСЛАБЛЕНІ, КАЖУТЬ БРИТІЙЦІ

Британійська преса обговорює британійсько-німецьку війну. І стверджує, що Британійці ждуть на заповіджений німецький ґенеральний наступ з повною рівновагою духа. Повітряні налети цілковито не залякали Британців. А тимсамим не осягнули свого. Для населення німецькі налети являються тепер чимсь цілком звичайним.

Папа ПІЙ XII виголосить важну промову підчас сесії Католицької Акції в Ватикані, 6 жовтня.

Осип Назарук.

На Спокійнім Океані

З моїх подорожних записок.

Корабель став на воді: я був переконаний, що він заїхав на мілину. Але він тільки так помалу плив. Так дуже помалу, що майже незамітно. Тільки по золотім світлі на березі, яке оставало за нами, видно було, що корабель посувався. Хвилями я таки не вірив, що він пливе. Нараз — бачу перед собою немов грецький амфітеатр, освічений ясним золотом на тлі чорних гір. Гірлянди й вінки золотих світель такі прекрасні, що беру рукою за поруччя, аби переконатися чи не сплю стоячи. Ні, не сплю. Світла ростуть. Уже видно якусь великанську осклену веранду з масою шиб — над самим берегом моря.

Корабель завив як звір. Сильним відгомоном відбилося його виття й пішло поміж гори й дебри лісів. Не бояться вже великі судна білих людей так голосно давати знаки про свій приїзд. А якже тихо мусіли вони тут зїзджати колись. Як іще сильні були тут племена червоних. І пригадалися мені старі слова:

"Блаженні тихі, бо вони посядуть землю."

Посіли її тут білі, на віки посіли.

Працюйте й ви витривало, а посядете все. Праця дасть вам спокій — потрібний до переборення всіх перешкод.

Передімною місто. Чи може бути краще?

Питаю корабельного офіцира, як воно називається. Каже: "Ошієн Фаллс."

Це "Ошієн Фаллс" — значить: "Водопади Океану." Див не імя. Таке гарне, як це місто. Англійці взагалі вміють прегарно називати все, що зробили. Мають чудовий змисл до реклями.

Треба чути команду англійського офіцира в хвилині, як перекидають місток з корабля на землю. Треба бачити, як той місток хапають всі, що стоять на землі, щоб получити корабель з сушею, аби люди й товари, які корабель везе з ріжних місцевостей, дісталися на сушу. Вчіться такої ємкої злуки своїх зусиль. Уже в грах учіться: у грі в копаний мяч і в гаківці, які ви вже перейняли від Англійців. Ті гри привчили молодь англійської нації до лучности і пляновости нападу й оборони. Тут за морем між іншими з великою приємністю читається про спортовий рух української молоді в старім краю, про її товариства, як "Україна", "Мета", "Скала" і інші та про їх змагання на Українськім Городі у Львові, про нашу Січ в Америці, котра так організується. Вступайте в ті товариства. Будьте їх добрими членами.

Була година точно 12 вночі, як корабель причалив до пристані у "Водопадах Океану". Ізза утраченої вечері та свіжого морського воздуху був я такий голоден, що вискочив на сушу й пігнав до містечка на вечерю, навіть забувши запитати, як довго стоятиме корабель. В якійсь фабричній ідальні зїв я скоро вечерю з нічною шихтою фабричних робітників, заплатив 50 центів і скоро вернувся на корабель. О годині 1 ночі рушив корабель — далі на північ. Вечеря смакувала мені, як ніколи.

IV.

Рано збудило мене голосне гудіння корабельної сирени.

Я скоро зібрався й о годині 7-ій був на чердаку. Сонце так сильно блестіло на водах моря, що аж за очі сліпило. Мрака ще цілком покривала верхи високих гір так, що вони виглядали так як би не кінчилися. По їх незаслонених мракою частях було видно, що це гарні гори. За яку годину виднокруг прояснився. Але ще кілька разів то замикався, то відкривався... Виглядало це так, як би океан гнівався, що не випливаємо на його широкі простори, але криємося перед ним між острови й прибережні скелі.

Корабель пливе так близько суші, що видно її виразно голим оком. На склонах гір тільки дуже рідко видніють водопади й потоки. Це наші Карпати, де скрізь бренять гірські ручаї. Але ось і тут видніють два білі водопади серед зелених-зелених лісів, як двоє близнят. А на верхах гір сніги. Небо чисте й синє. З гір і з океану тягне холодом. Смерекові бори не пахнуть так живицею, як у нас: недалека північ держить уже на них свою сувору руку.

Точно о годині 9 причалив корабель до маленького містечка Свансон Бей. Доки його на високих стовпах. Скрізь тартаки. З коминів куриться. Виходжу на сушу. За 10 хвилин перейшов я ціле містечко. Воно японське. Скрізь малі, тихі Японки в вузеньких спідничках, на які небагато треба матерії. Доміки також маленькі, деревляні. Діти здорові з округлими личками. Багато їх перед кожним домиком. Мужчини при роботі. Тут я зрозумів острах Американців і Канадійців перед Японцями.

Точно о 12 годині вполудне вибухла на кораблі пожежа. Корабель став серед моря й почав жалібно трубити: Просив помочі. Трубою скликано на чердак усю прислугу — від офіцирів і моряків аж до китайських кухарів включно. Пішли в рух сикавки. Зачали спускати човни. Дехто зблід, дехто побіг до своєї каюти за річами, дехто оглядався, чи далеко до берега і стояв коло човнів. У хвилині небезпеки кожний був на своїм місці. Кожний знав де стати, кожний слухав приказ невидимої влади капітана, котрий сидів у своїй будці й кермував усім тим рухом і роботою. А вода з помп струями летіла по чердаку корабля.

При такій нагоді можна пізнати, як морський нарід учиться розуміти спільну справу. Тут не могла повстати приповідка: "Моя кабіна скраю, я нічого не знаю." Бо як не вгасять пожежі, то всі підуть на дно. Тому не тільки вся прислуга стала до роботи, але й кожний подорожній готов був працювати для ратунку чужого корабля так як би це горіла його власна хата. Але як несподівано пожар вибух, так несподівано здержано всю роботу. На кораблі успокоїлося. Він поплив далі тільки спізнено на яких 2 години через ту суматоху.

Пожежа це одна з найстрашніших річей, яка може пригодитися кораблеві в дорозі, особливо коли він на повнім морі. Але всяка небезпека дуже повчаюча й хосенна для зміцнення нервів і вироблення відваги та холоднокровности. Небезпеки моря витворюють у морських народів великий хист до орґанізації, до того, щоб скоро і разом та витривало працювати. Тому мрійте про те, щоб подорожувати по морях. Хто навчиться англійської мови, той може скрізь на всіх морях знайти роботу на кораблях і побачити світ широкий, хоч не має грошей. Та при тім треба памятати, щоб ніколи не забути своєї рідної бесіди, мови батьків і прадідів наших.

Але вчитися треба витривало, пильно, вперто, не пропускаючи ні одної години без науки. Я не професор і ніколи не був професором. А говорю вам про те, чого вимагає життя, не школа. Я може ніколи не побачу ні одного з молодих читачів цього опису. Але мені було б дуже приємно, колись-колись, як сивий волос покриє мою голову й так ослабнуть очі мої, що вже писати не зможу, бодай тоді почути, що цей мій невеличкий опис спонукав когось з молодих Українок і Українців до веселої завзятости в науці. Бо я досі жалую наприклад того, що ліпше не вчився ботаніки. Коли іду пралісом Британійської Колумбії, де так багато зел і квітів, подібних до наших в Україні, котрих імена я забув або ніколи не навчився, то так мені хвилями робиться прикро, як би не міг пізнати своїх добрих знайомих.

І тому кличу до вас! Учіться весело й завзято. А я ручу вам, що завзятість у науці дасть вам успіх та з ним і веселість. Не забудьте старої індіянської казки-леґенди про малого водяного щура, котрий своїми маленькими лапками створив усі землі по потопі світа. В тій простенькій казці є така глибока наука: Хоч би здавалося, що якась робота не під силу тобі, хоч би вона виглядала така тяжка, що аж неможлива, ти витривало роби! Не дивися на нікого, тільки працюй, хоч би ти сам один працював. А побачиш, що зробиш далеко-далеко більше, ніж ти сподівався. Але роби пильно, витривало, вперто. Роби так щиро, як той малий щурик, що в небезпеці не зачав ридати і не стратив охоти до праці. Роби так, як та черепаха, що взяла на себе великий тягар охочо, без нарікань.

Година 5-та вечером. Вже видно ціль моєї подорожі: містечко тієї самої назви, що корабель, яким їду. Праворуч на березі, на горбі, засіянім скелями, стоять гарні, деревляні хатки. Перед ними величезні гори пристані. А попід гори над самим морем мчить залізний потяг. Дивне враження робить він у цій пустці, вже недалеко Аляски.

Пристань прекрасна, більша і краща ніж у Венкувері, хоч Венкувер великий а Принс Руперт малий. На березі жде на мене невеличка ґрупа Українців з Принс Руперту. Галичани й одна Буковинка. Обличчя їх як у спрацьованих. Скрізь розсипані діти України. Знаю їх відразу по обличчях, хоч ніколи в житті їх не бачив. Я повідомляв їх депешою з Венкуверу, що приїду цим кораблем.

Везуть мене автом до одного українського дому. Тільки дві вулиці асфальтовані. Інші ще лиш деревляними помостами вкриті. Місто молоде. Ще пнів не викорчувано.

Оглядаюся на океан з горбка. А малий водний щурик не сходить мені з тямки. Я хотів би ще витягнути якусь науку — з другої його лапки, бо з одної вже витягнув. Чого я аж сюди приїхав? По жертви на старий край. Мені в цій хвилині здається, що як діти навчаться жертвувати на народні цілі своїми малими руками, тоді жертви їх будуть так рости, як росла земля на шкаралупі черепахи.

(1923 р.).

Новинки з Канади

ДОМІНІЯЛЬНИЙ УРЯД ЗНІС КВОТУ НА ОВЕС

Два тижні тому домініяльне правління знесло було квоту з ячменю й дозволило фармерам доставляти його в неограничецій кількости до елеватірів і залізниць. А оце минулого тижня прийшло з Оттави повідомлення, що знесено також квоту з вівса.

На пшениці й житі стоїть покищо далі початкова квота по 5 бушлів з засіяного акра, однак і вона мабуть не буде довго стяти, бо вже тепер прийшов з Оттави дозвіл приймати в деяких околицях південної Алберти по 10 бушлів пшениці від засіяного акра, бо там нову пшеницю доставлено вже давніше й дотепер багато елеваторів частинно опорожнено й лишилося місце на нове зерно.

Три албертійські студенти дістали університетський сколаршип

Реєстратор Албертійського Університету, Оттвел, проголосив минулого тижня університетське відзначення для трьох албертійських студентів за їх найвищі успіхи в науці в XII. степені. Ті студенти це — Вилям МекКормик з Едмонтону, ДжанҐвитекер з Келґарі і Меріон Блекбирн з Тантон. Вони дістали трирічний вільний вступ до університету.

Кажуть, що фармері дістануть $300,000,000 прибутків

Приватні обчислення з Вінніпеґу подають, що фармері західніх провінцій будуть мати цього року прибутки, яких давно вже не мали — ще від 1929 року. Загальні прибутки фармерів Заходу дійдуть до суми $300,000,000.

В Алберті покінчено молочення на 21 процент, однак у центральних і північних полосах Алберти молочення ще не є загальне. Намолоти переважно видатніші та й вищого ґрейду, ніж збіжжя показували на пні.

На початку минулого тижня в Манітобі й Східньому Саскачевані впали були зливні дощі. Другі округи Заходу також мали дощеві перепади, які спинили були польові роботи. Під кінець тижня праця знов була загальна.

Поліція зачне шукати за зброєю

В суботу покінчився речинець, доки можна було зарепортувати хто та яку зброю має в своїм посіданні. Від понеділка поліція почала шукати за зброєю й коли в кого її знайде, потягне до судової відповідальности.

Нема кому заплатити податку

Як звичайно: скропиться на споживачах.

Як відомо домініяльний уряд настановив на початку серпня податок від пшениці, що її буде споживати канадійське населення. Податок виносить по 15 центів від бушля. Його мали платити по половині млини й пекарні. А щоб ті пани не піднесли ціни на хлібі, то домініяльна рада для регуляції воєнних цін сказала, що ціна пшениці впала й тому ціна хліба мусить остатися такою, як була перед податком.

Тиждень тому рада регуляції цін знесла цю заборону але повторила, що ціна хліба повинна остатися така сама. Коли б пекарі захотіли піднести ціну, рада може вжити свого права і заборонити підвишку, мовляв, це профітерство.

Вже тоді можна було підозрівати, що млини й пекарі висовгнуться і звалять весь податок на споживачів, тобто на широкі маси населення. Таке припущення ми висловили в новинці минулого числа.

Тепер доносять з Оттави, що млини заявили, що вони ніяким чином не можуть платити своєї половини податку. А пекарі собі звернулися до ради контролі цін і державні авдітори досліджують у сімох великих пекарнях по Канаді, чи є причина повірити пекарням, що й вони не можуть платити податку.

Коли покажеться, що й пекарні не можуть платити податку, подібно як млини — каже звідомлення з Оттави — наступить прандоподібно підвишка ціни хліба.

(15 центів податку від бушля пшениці призначено для продуцентів).

Згинув під потягом

Якийсь Денис Петрик Фоллі, хотів вчепитися до сіпіярського потягу в Медисин Гет в Алберті, в хвилині як потяг рушив зі стації. Та мабуть не зловився добре вагону бо впав під колеса потягу і всі вагони потягу переїхали його та порізали тіло до непізнання. Між купою мяса та костей знайдено реєстраційну посвідку з його імям і адресою: Салвейшен Армі Говм, Порт Артур, Онт.

Покарані за шахрування іспитів

Два манітобські вчителі стратили учительські цертифікати за те, що помагали своїм учням писати екзамени. Сім учнів, що їм ті вчителі помагали мусять писати іспити вдруге. Між ними є два, що одержали були сколаршип за високі марки в школі; сколоршип їм скацельовано.

Як Праця Покінчена

Випивши ввечері фляшку пива пересічний чоловік забуває свої денні клопоти; відзискує витрачену в праці енерґію; вертається його стара витривалість духа. А це тому, що ПИВО є приємне, смачне й багате питво.

ПИВО

ПРИВЕРТАЄ СПОЧИНОК ЛЮДЯМ

НАСТАВАЙТЕ НА БРОВАРЕНІ В АЛБЕРТІ

ПИВА

НАЙЛІПШІ З ПИВ

КУПУЙТЕ ВОЄННІ ЩАДНИЧІ МАРКИ!

This Advertisement is not inserted by the Alberta Liquor Control Board or by the Government of the Province of Alberta.

АЛБЕРТА ЗБЕРЕ ЦЬОГО РОКУ НАЙБІЛЬШЕ ПШЕНИЦІ

Дост. Д. Б. Маллен, міністр рільництва в Албертійськім уряді, заявив минулого тижня, що Алберта матиме цього року рекордову кількість пшениці, бо 203,000,000 бушлів. Це число побиває найбільший дотепер збір пшениці, що був у 1927 році й виносив 171,000,000 бушлів.

В останніх роках пшеничні збори в Алберті представлялися так:

Рік	Бушлів	Вартість
1934	112,000,000	$62,250,000
1035	98,648,000	60,175,000
1936	66,000,000	58,290,000
1937	75,700,000	72,500,000
1938	148,200,000	82,940,000
1939	150,000,000	70,000,000
1940	203,000,000	100,000,000

Хоч у 1927 році збір пшениці був на 32,000,000 бушлів менший від цьогорічного збору, все ж вартість її стояла багато вище, бо албертійські фармері дістали за неї 17 міліонів долярів більше як дістануть цього року.

Видаток вівса й ячменю також більший за минулорічний. П. Маллен обчислює, що цьогорічний овес видасть 140,000,000 бушлів (минулого року було його 85 міліонів бушлів), а ячменю буде 34,500,000 бушлів (минулого року — 27 міліонів бушлів).

Пшениці було засіяно цього року 8,667,000 акрів (минулого року 8,379,000 акрів), найбільша дотепер засіяна полоса.

Пересічний цьогорічний збір пшениці з акра виносить 23.4 бушлів; в 1939 році акер пересічно видав 17.9 бушлів.

Видаток вівса з акра рахують на 43.1 бушлів, а було його засіяно 2,645,000 акрів. Минулого року вівса було засіяно 2,706,000 акрів і з акра пересічно було зібрано 31.4 бушлів.

Ячменю зібрано по 30.9 бушлів з акра на 1,115,000 акрах.

Ярого жита зібрано 1,400,000 бушлів з 76,800 акрів. Минулого року ярого жита намолочено було 800,000 бушлів з 62,300 акрів.

Льняного насіння буде цього року 540,000 бушлів з 42,000 акрів, пересічно по 12.6 бушлів з акра.

Беручи на ввагу цьогорічні врожаї, п. Маллен сказав, що хоч справа з пшеницею буде деякий час проблематична, з причин неможливости піднайти для неї ринок збуту, то овес і ячмінь не буде представляти ніякої трудности, бо на ті два роди збіжжя є ринок у самій Канаді, а тому уряд зніс з них квоту.

На пшениці стоїть далі квота і її можна доставляти лиш по 5 бушлів з засіяного акра.

Міністр радить фармерам годувати шорстким збіжжям домашні тварини, що приготовляють їх на продаж, такі як: рогату худобу, свині й вівці. На бейконові свині ввесь час був добрий збут. Дуже добрі вигляди є також на вівці й рогату худобу, якщо лиш ті тварини будуть добра вгодовані й високо ґрейдовані.

Ще один "попис"

Суддя Джексон, що вів розправу в Ту Гилс, Алта., засудив якогось Росела Романюка на $50 гривни й заплату судових коштів або на 2 місяці вязниці, бо знайшов його винуватим тілесних ушкоджень, яких той доконав з двома своїми товаришами на Михайлові Пасіці, фармерові з Ту Гилс.

Романюк з двома товаришами зловили Пасіку, звязали його дротами за шию й ноги і злучили дріт з електричним током автової батерії. Так торторуючи свою жертву, вони хотіли довідатися, де Пасіка переховує свою стрільбу.

Це мабуть робили вони на те, щоб принести собі "честь" а свому народові "славу".

Наші фармері ставлять шпихлірі

З околиці Шандро в Алберті пишуть: Тут фармері будують шпихлірі, щоб змістити збіжжя, якого цього року є більше як пересічно. Та хоч зерна цього року більше, однак воно потерпіло на ґрейді. Тут був приморозок а також упала була ржа, яка багато обнизила ґрейд.

В цій околиці є цього року подостатком диких качок, що вивелись на многих болотах. Таксамо не бракує угорських диких курей.

ДЕРЖАВНИЙ УРЯД КОНТРОЛІ КОМІРНОГО

Домініяльний уряд назначить цими днями державного адміністратора для справ рентування домів. Він буде полагоджувати через своїх урядників зажалення проти високого чиншу за винаймлені доми.

В Галіфаксі, Оттаві, Кінґстоні й інших містах східньої Канади піднесено ренти на 20 до 25 процент, і це викликує невдоволення з боку людей, які мусять мешкати в комірнім.

Але вже заповідають, що як лиш повстане уряд контрольора комірного, то до нього посунуть представники компаній і зорганізованих власників домів з наріканнями, що комірне не приносить їм доходів, відповідно до вложених капіталів, та й будуть домаґатися для себе "справедливости", тобто дозволу на підвищення рентів.

Тому деякі організації бояться, що створення уряду контролі рентів може допровадити до загального підвищення комірного. І як наступить підвишка десь в однім місці, тоді й інші піднесуть ренти, хоч дотепер про це не думали.

Адміністратор комірного буде слати своїх обласних відпоручників, а ті інспекторів та інших наглядачів.

Це потягне нові видатки на адміністрацію.

Канада розбудовує летунські школи на Заході

Міністр муніції, С. Д. Гов, оголосив минулого тижня, що домініяльний уряд дав контракти на будову нових ганґар та інших будинків в місцевостях, де заложено летунські школи схеми Імперіяльного Летунського Вишколу.

Для Елементарної Летунської Школи Но. 10 в Едмонтоні буде побудовано нові ганґари й будинки за суму $101,-500.

Для Летунської Обсерваційної Школи в Принс Алберт, Саск., буде побудовано ганґарі й будинки вартости $205-500.

У Портедж ля Прері до 1-го листопада стануть нові будинки для обсерваційної школи за суму $240,750.

Службова Летунська Школа в Свифт Коррент, Саск., дістане ганґари й будинки, які мають бути покінчені до 30-го листопада, вартости $415,600.

Загальний кошт тих будов, що мають бути споружені ще цієї осени в містах Західньої Канади винесе $1,300,000.

АМЕРИКАНСЬКІ ТАНКИ ДЛЯ КАНАДИ

Американська армія передасть, а можливо вже почала передавати канадійським військовим властям 229 танків, що остaлися від часу світової війни й не були вживані від того часу. Ті танки будуть вжиті для вишколу канадійських механізованих частин і для оборони.

КАНАДІЙСЬКИЙ НИЩИТЕЛЬ ЗАТОПИВ ШІСТЬ СУБМАРИН

Недавно вернувся до канадійського порту один з воєнних кораблів Домінії, й з цего приводу було подано до преси, що він затопив у часі своєї служби на морях, принаймні шість субмарин. Цей корабель-нищитель брав участь в транспортації війська з Франції до Британії, а також виконував інші призначення.

ТЮТЮН БЕЗ НІКОТИНИ

Плянтаторам тютюну в Зл. Державах вдалось шляхом схрещення ростин виплекати такий тютюн, який має цілковито смак старого тютюну, але майже не має цілком нікотини. А саме нікотина в тютюні є тим трійливим чинником, що шкодить здоровлю. Старий тютюн має від двох, до 7 відсотків нікотини. Новий тютюн має лиш дві десятих одного відсотка.

ЩО СПРИЧИНЯЄ ЛИСІННЯ?

Що робити, щоб не лисіти? Як спричинити новий ріст волосся на лисині? Або як маєте які інші недомагання й клопіт з волоссям на голові, пишіть по безплатний обіжник:

HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D) 10150-97th St., Edmonton, Alta.

НА ГОСПОДАРСЬКІ ТЕМИ

ЯЧМІНЬ І КУКУРУДЗА В КОРМІ ДЛЯ КУРЕЙ

Експериментальна Фарма в Брендоні, Ман., переводила кількакратні досліди щодо якости кукурудзи та ячменю в годівлі курей для яєчної продукції. Тут подаємо висліди тих дослідів.

Було виділено шість ґруп молодих курочок для зимової продукції, й кожна з тих ґруп діставала відмінні корми протягом шість місяців. Пайки кормів були так визначені, щоб можна було довідатися про відносну якість кукурудзи та ячменю. Чотири ґрупи курочок діставали спеціяльні пайки, тоді як дві контрольними, цебто діставали звичайний корм, який дають курям на тій фармі.

Перша ґрупа курей діставала корм, в якім одна третина була кукурудзи. Мелена мішанина складалася з вівсяної дерті 20 фунтів; ґрису 20 ф.; кукурудзяної муки 20 ф.; мясної муки 9 ф. Зерно давали в такій пропорції: Пшениці 20 ф.; вівса 20 ф.; дробленої кукурудзи 20 ф.

Друга ґрупа діставала корм, у якім було половина кукурудзи. Мелена мішанина мала в собі вівсяної дерті 15 ф.; грису 15 ф.; кукурудзяної муки 30 ф.; мясної муки 9 ф. Зерно в такій пропорції: Пшениці 15 ф.; вівса 15 ф., і дробленої кукурудзи 30 ф.

Третя ґрупа діставала корм, у якім одна третина була ячменю. Мелена мішанина складалася з вівсяної дерті 20 ф.; грису 20 ф.; яшної дерті 20 ф.; мясної муки 9 ф. Зерно в пропорції: Пшениці 20 ф.; вівса 20 ф.; ячменю 20 ф.

Четверта ґрупа діставала корм, у якій половина було ячменю. Мелена мішанина складалася з вівсяної дерті 15 ф.; грису 15 ф.; яшної дерті 30 ф.; мясної муки 9 ф. Зернова мішанина в пропорції: Пшениці 15 ф.; вівса 15 ф.; ячменю 30 ф.

До меленої мішанини додавали в кожній ґрупі 1½ процент дрібної соли і 4 процент деревляного вугля. Дрібне каміння та шкаралупини з устриць давали в коритак кожній ґрупі. Зелені корми постачали в формі пророщеного вівса та листків люцерни. Рибячий тук давали в розмірі трьох ложечок денно на кожних 25 курочок. Також давали пити маслянку.

Пересічна продукція всіх курей у цім дослідженні (за 6 місяців) виносила 82 яєць. Пересічна продукція курей в окремих ґрупах, починаючи від 1-ої, була така: 87.71 яєць, 85.97, 84.07 і 78.77. Пересічна продукція всіх курей, що діставали кукурудзу, була 82.15 яєць, а тих, щі діставали ячмінь — 81.41.

Як бачимо, ріжниця в цих чотирьох ґруп була вдійсності дуже мала. З погляду практичного можна сказати, що всі вони дали однакову продукцію.

Здоровля курей у всіх ґрупах було більш-менш однакове й таким оставалося на протязі цілого періоду дослідження. Смертельність була однакова для всіх ґрупа.

Треба зазначити, що з причини малої кількости вітамінів у ячменеві, до цього корму варт додавати зелених кормів, бо інакше здоровля курей скоро підупадає. В тих пайках, де було багато ячменю, додавання рибячого туку є необхідним.

В Манітобі сіють багато ячменю Требі, який вживають на корм. Щоб порівняти його якість з сортом О.А.С. 21, було переведено 3-місячне дослідження й знайдено, що вони є однаковими в годівлі курей.

Линчі ще не перевелися

Хоч Злучені Держави країна демократична й поступова та має добрі уряди й відповідні краєві й державні суди, однак і досі не перевівся там самосуд під назвою "линч", що започаткувався у Злучених Державах ще в XVII столітті, головно в околицях далеких від тодішніх осередків цивілізації. Та тоді може він і мав деяке оправдання. Коли ж однак такі линчі відбуваються там і тепер, то це вже ніяк не оправдує ні тих людей, що линчі переводять, ані тимбільше владу, що терпить ті самосуди й не зробить уже раз їм кінець.

Оце новий линч відбувся на днях у стейті Джорджія, на півдні Злучених Держав. Шестеро замаскованих білих людей вдерлися до вязниці, пірвали звідтіль 18-літнього неґра, Авґустина Ґелловея, і злинчували його.

Поліція увязнила була Ґелловея за намагане знасилування білої жінки.

ПРИМУСОВА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Вашинґтонський конґрес ухвалив 263 голосами проти 149 закон про примусову військову службу для мужчин у віці від 21 до 45 року життя. 207 голосами проти 200 ухвалено, що цей закон увійде в життя аж за 60 днів; за той час уряд має пробувати дістати 400,000 добровольців. Коли не дістане, то щойно тоді може почати асентерувати.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НА КОРДОНАХ ФІНЛЯНДІЇ

Через Рим доходять вістки, що на кордонах Фінляндії скупчено великі сили червоної армії, яка має намір вступити в Фінляндію, якби лиш помер хворий президент Фінляндії, Каліо. Про смерть президента було вже кілька звідомлень, які пізніше спростовано.

ЛЮЦЕРНА В ПІВНІЧНІЙ АЛБЕРТІ

Вирощування люцерни на сіно та насіння поширюються на степах Канади з кожним роком. Не на всіх ґрунтах вона однаково росте, бо багато залежить від вогкости та вміння її посіяти, але майже всюди — навіть далеко на півночі — можна мати добрий поріст. Якщо тільки раз її скошувати й потім не вживати на пасовище, люцерна може давати добрі збори сіна і в околицях Піс Риверу. Експериментальна Фарма в Біверлодж, Алта., робила численні досліди з люцерною, й там було знайдено, що люцерновий сінокос може бути в добрім стані аж до 12 років на однім місці. На цій фармі люцерну було посіяли на сухім горбку, й по дванадцяти роках там усе ще зібрали 3,485 фунтів сухого сіна з акра. Найліпше тримається люцерна сорту Ґрим, тоді як сорт Козак скоро засмічується бурянами.

Люцерна Ґрим завжди давала найліпші збори сіна в Біверлодж, навіть за сухих років. Пересічні збори на протязі довшого часу виносили 3,301 фунтів з акра. Найбільшою проблємою з цим сортом люцерни є його впертість після переорювання поля. Інші сорти таксамо мають нахил засмічувати переоране поле, але сорт Ґрим з цього погляду є найгіршим.

Сорт Ладак стоїть найближче до люцерни Ґрим. Походить Ладак з Азії й визначається витривелістю проти грибкових недуг. Він тяжко простає на весні, цвіте кілька днів пізніше як Ґрим і тому ліпше надається в тих околицях, де люцерну косять лиш раз на рік. Люцерна Ладак має ліпші листочки ніж Ґрим, та й родить часом більше.

Сорт Козак. Ця люцерна найбільш витривала проти зимна, але родить трохи менше ніж інші сорти. За мокрих сезонів вона майже зрівнюється з іншими відмінами.

Жовта Сибірська Люцерна є виразно впертою рослиною й тяжко її винищувати оранкою. Потребує досить вогкости й придатна до скошування тільки один раз на рік.

Інші сорти. Люцерна Варієгейтед менш витривала ніж Ґрим. Мексел подає надію на поширення. Литтон має нахил підпадати недугам а тому й збори сіна дає менші.

Вибір і биття домашніх звірят

Вибір звірини на свіжі вироби.

На ковбаси до спожиття зараз по забитті годованця, а також на шинки і бочки, що мають бути скоро спожит вані, найліпші кабанці силь кормлені від уродження, до рих, чистокровних рас, що р стуть скоро і при забитті в жуть пересічно 140 до 180 мясисті і не дуже сильно вт чені. Вироби з таких год ванців треба спожиткува скоро по забитті, бо вони водністі і скоро висихают через що тратять на варто ти. Довше переховання мяс з того рода годованців не н дається.

Вибір звірини на півтривалі вироби.

На вироби, що їх хочем тримати свіжими і смачним через кілька місяців належит ужити годованців більши шляхотних рас або й мішан ців, що важать пересічно ві 240 до 280 ф. Такі годонавц що їх мясо має йти на півтри валі вироби, не повинні бут за сильно кормлені, щоб сол нина на шинках не була за гр ба і щоб мясо не було дуж переростане салом. Мясо з дуже передостане салом скор висихає і його по увудженн не можна задержати довше я 3 до 4 місяці. Пізніше почи нає псуватися. Зате середнь переростане мясо, не за силь но втучених годованців, мож на потримати добрим, свіжи і смачним навіть і понад пів рік.

Вибір звірини на вироби тривалі.

На тривалі мясні вироб найліпші штуки 18 до 20-мі сячні і то таких рас, що рос туть повільніше, що їх три мається за молоду на пасовн ску і не за скоро та не за силь но тучиться. Через хованн на пасовиску, а пізніший по вільний випас осягається худ і збите мясо, зовсім не пере ростане, з цілковито відділе ною солониною. В сумішці худою воловиною надається таке мясо на виріб довготри валих ковбас, салямі ґ три валих, добре увуджених ши нок, що добрі краяні навіт сирими. Таке однак мясо н надається до варення.

БАРАБОЛІ ДЛЯ ПІДСВИНКІВ

Експериментальна Фарма Летбридж, Алта., робила до сліди з годівлею підсвинків б раболями, непридатними дл продажу. Протягом двох ро ків, підсвинків годували за зи мової пори бараболями в такій пропорції: 2, 4 і 6 фунтів си рових бараболь по вазі, н кожний фунт зернової мішан ки. Бараболі варили перед згодуванням і змішували з зер ном. Підсвинки радо поїдали такий корм, хоч з більшою охотою бігли до тих корит, де бараболі добре було мішано з зерном. Підсвинки, що важили понад 100 фунтів, ліпше прибували на вазі від бараболяного корму, ніж ті, що важили менше.

Найпростіший спосіб обрахування вартости якогось корму при згодовуванні його домашнім тваринам, це вияснення приросту тварин на живій вазі. З цього погляду, бараболі не придатні для продажу, але вжиті для годівлі підсвинкам мають приблизно одну четвертину вартости зернової мішанки. Інакше кажучи, коли тона зерна коштує 20 долярів, тона бараболь у годівлі підсвинків може коштувати біля 5 долярів. Цебто таку вартість має вона в грошах, як корм.

Тут треба згадати, що бараболі мають дуже мало протеїни, а тому до них потрібно додавати багатого на протеїни додатку, от як мясна мука. На цій фармі мясної муки додавали три процент до бараболяного корму.

Рани в копиті

Часом через зле підкуття повстають рани на вінку копита або цвях дістається за глибоко й кінь хромає. В таких випадках при зраненню вінка копита треба вистаючі частини легко відрізати і вимити копито креоліновою водою та забандажувати аптичною ґазою і ватою. При загвожденню копита треба сейчас підкову відняти і копито купати в креоліновій воді. Коли копито гаряче, давати оклади з хододної води. Підкову прибивати аж тоді, коли кінь перестає хромати, але не вбивати гвоздя в те саме місце, де було загвождено. Взагалі всякі ушкодження копита треба старанно лічити і слідкувати, щоб кінь не храмав. В кожнім випадку — помагає тут чистота, зливання креоліною і перевязки (оклади).

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
...ноний український католицький тижневик у Канаді.
...ає кожного вівтірка Видавнича Спілка "Українські Вісти"
...612-109 Стріт Едмонтон, Алберта.
...а передплата $2.00
... Злучених Державах $2.50
...а оголошення не відповідаємо.

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday
by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10612-109th Street, Edmonton, Alberta
Subscription in Canada per year $2.00
in the United States, per year 2.50

Вівторок, 17. вересня, 1940.

Війна в Африці

Упадок Франції нарушив рівновагу сил у цілім світі. Британія лишилася без могутнього союзника проти Німеччини в Европі і проти Італії на Близькім Сході. Провал Франції знищив всі старанно уложені англійсько-французькі пляни в басейні Середземного Моря.

Мусоліні не скривав своїх імперіялістичних плянів в Африці ще до війни. Його мрія була заснувати італійську імперію в Африці і захопити контролю над Суезьким каналом. Але як довго стояла в війні Франція, Італійці не могли думати про наступ на Єгипет і Суез. Стратегічна позиція Італії була тоді дуже тяжка. Англійсько-французький плян ясне зміряв до того, щоб Італію викинути з Африки.

Упадок Франції відразу поправив позицію Італійців в Лібії. До того часу Італія мусіла тримати кілька корпусів війська на границі Тунісу, де стояла 200,000-на французька армія, знаменито вивінувана до офензивної війни. Після виходу Франції з війни маршал Ґраціяні звернув всю свою 250,000-ну армію проти Єгипту. Останні вісти доносять, що Італійці вже перейшли єгипетську границю, що вказувалоб на те, що Мусоліні зважився на офензиву проти Суезу.

Суезький канал лучить Червоне Море з Середземним і є одною з найважніших водних артерій у світі. Це великий імперський шлях, який лучить Англію з Індією й іншими важнішими кольоніями у східній Африці і на Далекім Сході. Вистарчить сказати, що туди переходило річно 30 міліонів тон вантажу. Більша часть вантажу припадає в уділі Англії. Підчас війни значіння Суезу зросло для Анґлії ще більше.

Італія старалася захопити контролю над Суезом від 1928 року. Англія відповіла тоді укріпленням порту Саїд, який лежить при виході каналу на Середземне море, і острова Перим при виході Червоного моря в Індійський океан. В той спосіб Анґлія контролює 1,500 миль водного шляху між Азією і Африкою і відтинає Італію від доступу до Абісинії та інших її східньо-африканських кольоній.

Але Анґлія панує не лиш над Суезом але над цілим Середземним Морем окремими укріпленими пунктами: Ґібральтаром, Мальтою, Кипром і Палестиною. Не зважаючи на те, що англійські укріплені пункти є віддалені один від другого сотки а навіть тисячі миль, британська фльота панує над цілим Середземним Морем і заставляє італійську фльоту скриватися у своїх базах.

Це матиме рішаюче значіння для дальшого ходу й висліду британсько-італійської війни в Африці. Італійська армія в Лібії не має власної бази в Африці. Вона мусить спроваджувати підкріплення, амуніцію, харчі, навіть воду до пиття з Італії. Однак італійські транспорти є залежні від того, як довго вони можуть перепливати безпечно море. Про те, чи італійським кораблям безпечно пливати по Середземнім Морі довідуємося з британських комунікатів. Недавно англійська фльота вганялася за італійською воєнною фльотою у берегів полудневої Італії, і безкарно бомбардувала остров Родос, де находиться головна база італійської фльоти в східній частині Середземного Моря. Минулого тижня східня дивізія середземно-морської британської фльоти дістала сильні підкріплення: чотири нові панцирники, ескадру кружляків і невідоме число менших суден. Кажуть, що вневдовзі на Середземне море прибуде частина закуплених в Америці контрторпедовців і з того часу зачнеться морська бльокада Лібії, яка перерве звязок з Італією і певно вирішить війну в користь Англії.

Говорять по українськи а думають по московськи

I.

Чи були в Галичині православні, хто вони та хто їх фабрикував?

Професор Микола Чубатий.

Мої статті в "Шляху" викликали — як зрештою я сам сподівався — люті серед "духовних бизнесменів", що ті зі святої Божої справи, з релігії, зробили собі бизнес, вандруючи від церкви до церкви та добрий наш нарід баламутять. Посипалося на мене каміння і болото; хто до чого при[illegible]. Ні одно ні друге мене [illegible]чити не може. Видавати суд про мою наукову безсторонність у трактуванні українського церковного питання не покликані "знавці", яких знання минулого України не більше від пересічного читача популярної історії; компетентніше то зробили вже давніше найвищі наукові установи, от хоч би Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Українське Міністерство Освіти в Києві та сенати Державного камянець-подільського та Українського Тайного Університету у Львові. Оцінили то більше фахово критики моїх наукових праць в українських і заграничних наукових журналах. Болото з брудних рук не може вчепитися громадянина, за яким 25 літ громадянської явної та тайної праці серед найважчих обставин польської окупації на західньо-українських землях.

Я з милосердям гляджу тільки на зусилля тих маленьких типів оборонити це, чого боронити не можна, бо кожний їх арґумент за українським православям міг би повторити з такою самою самопевністю Евлогій, Антоній, Діонізій чи який другий російсько-православний діяч. Читаючи ті арґументи проти моїх статтей, мені відразу майнула крізь голову думка: от пишуть по українськи, а думають по російськи. Ось і як зродився наголовок для тої, а може й ще неодної, статті. Я вдячний моїм противникам за суґґестію, бо нерідко й пів години чоловік посидить, а добрий наголовок до статті до голови не приходить.

Як один з арґументів, що Українцям в Америці можна розбивати український церковний та національний орґанізм — Греко-Католицьку Церкву — я вичитав таке: "Після послідної світової війни на Лемківщині та в Галичині вернуло до православя 30 тисяч душ, в повіті сокальськім дві парафії."

Я скажу, що відомости автора недокладні, бо крім двох парафій у Сокальщині перейшла на православя ще москвофільська частина старого города Галича, одна москвофільська громада в Турчанщині та більшість москвофілів у самім Львові, около 80 душ.

Щоб одначе серед українсько-американського громадянства, відчуженого вже досить від рідного краю, не ширилося баламуцтво, щоб і поважні українські часописи в Америці не хвалилися якимсь там православним духовним "галицьким уроженцем", ба, навіть "бувшим старшиною УГА", щоб і визнавець націоналізму, б. католик, галицький уроженець, натягаючи в Америці рясу православного духовного не думав, що робить "службу Україні", я скажу моїм землякам таке: Церковні відносини в Галичині знав я краще, ніж хто другий із світських людей,, одначе мені не відомо, щоб який Українець патріот у Галичині переходив на православя за часів польського володіння. **На православя за Польщі переходив у Галичині або москвофіл — національний зрадник — або польський підлизень.**

Чому було так? Тому, що кожна дитина в старім краю знала, що найсильнішим забором українства в Галичині була Українська греко-католицька Церква і, хто її ослабляв, не був українським патріотом. Її розбивання, відступство від неї, вважалося загально за національний злочин, рівнорядний з відступством від української національности. Зрештою так само справу ту розуміли не тільки Українці, але теж і Поляки.

Це зрештою було старою традицією Галичини, бо православя в Галичині все було невідлучним союзником москвофільства. Хто з нас ходив колись до української школи, хто трохи знав історію національного відродження Галичини, той добре знає, що православя втискалося до Галичини все через московські двері. Ще в 70-их роках 19-го століття 150 москвофільських національних зрадників ішло нищити Греко-Католицьку Церкву на Холмщині. В 80-их роках стовп галицького москвофільства, о. Іван Наумович, і сам перейшов на православя і старався потягнути за собою громаду Гнилички в Скалатськім повіті.

Це ж зрештою кожному відоме, що російський царський уряд за рублі старався насаджувати православя на Лемківщині, що досконало викрив процес москвофіла Бендасюка й товаришів 1914 року. Греко-католицтво, як заборолo українського національного самостійництва в Галичині, Росія переслідувала в себе виімковими законами, бо коли по 1905 році всі віроісповідання з римокатолицтвом включно дістали свободу віри, одно тільки католицтво грецького обряду було заборонене, а греко-католицький духовний не міг під ніякою умовою віхати в границі Росії.

Нема хіба середнього віку Українця, що не памятав би з якою завзятістю російський уряд зачав переслідувати в Галичині 1915 року (в часі війни) українство і з ним Українсько-Католицьку Церкву. Рівночасно при помочі національних зрадників-москвофілів завзятий ворог українства, чорносотенець Евлогій став насаджувати в Галичині православя і Митрополита Андрея та біля 50 українсько-католицьких священиків вивезли тоді в глиб Росії та на Сибір. За православям у Галичині стояв усе найлютіший ворог українського народу — Москва.

Прийшла "католицька" з імени Польща. Кажу: католицька з імени, — бо польський уряд був би й магометанізм ширив, якщо він був би міг ослабити український нарід. Польський уряд скоро зорієнтувався, що головною кріпостю українства в Галичині є Українська Греко-Католицька Церква. Те консервативне й на позір спокійне духовенство, що робило муравлину працю на місцях, держало солідарно громади і все жило життям національної української збірноти, було куди небезпечніше для Польщі, ніж всі Просвіти, Рідні Школи чи навіть підпольні революційні орґанізації.

Серед плянової польської акції винародовити український нарід, Українсько-Католицька Церква мусіла занимати першорядне місце. Під національним оглядом Польща старалася розложити український національний орґанізм на частини: Поляків, Лемків, Ґуцулів і так далі. Недобиткам москвофілам польський уряд призначив передову ролю: це мав бути окремий нарід "Русіні". Вони то, всі ті господиновє: Черкавскі, Бачинскі, Ґулли і т. д. стояли в ласках польського уряду; їм на поталу віддано старі та багаті установи українського народу у Львові та на провінції (Народній Дім, Ставропігію і т. д.)

Але то все не помагало, бо українська католицька Церква вже була майже на сто відсотків українська; там московфільська диверсія вже була неможлива. В додатку боронив її конкордат з Римом. Одинокою радою було — розсадити Українсько-Католицьку Церкву знутра, насадити православя. Голова православної церкви в Польщі, митр. Діоніз, був Москаль та польонофіл. Автором того пляну, як і всіх плянів розсаджувати український нарід, був "католик", міністр внутрішніх справ та поліції Казімеж Перацкі. Сам він походив з Лемківщини, з Нового Санча. Тому мав широкі знайомства з лемківськими москвофілами. Тим чином під опікою польської поліції зачалося ширити на Лемківщині в москвофільських селах православя, яке перед Перацким захопило було кілька москвофільських сіл.

Православя на Лемківщині було потрібне польському урядові, бо й на Лемківщині з молодими священиками, насиланими перемиським Владикою, ширилося українство, а в деяких селах, як прим. в Злоцькім над самим Попрадом, на дахах селянських домів майоріли українські тризуби. Централею агітації за православям на Лемківщині були москвофільські централі у Львові.

Польський уряд старався той рух перекинути також на Східну Галичину. Але це йшло з трудом, бо тут українська національна свідомість була більша а москвофільських осередків вже небагато. Всеж таки удалося москвофілам потягнути частину громади в Галичі, де москвофільство було здавна сильне, та ще де-не-де. Від давна існуюча у Львові православна парохія все була обсаджена Москалем та урядувала постійно по польськи.

Голова православної церкви в Польщі Москаль та польський прислужник, митр. Діоніз, утворив навіть галицький православний деканат. Одначе великою трудністю був брак відповідного духовенства, що зналоби мову населення та галицький церковний обряд. Насиланих з Волині Москалів Лемки не злюбили. Тоді зачалося пошукування кандидатів серед Галичан. В першу чергу спроваджено на Лемківщину духовних москвофілів, що ще за царату виеміґрували до Росії на студії, а були духовними на Волині. Знайдено кількох москвофілів, що пішли на православні теольоґічні студії до Варшави. Між них замоталося може й кількох "Українців", що хотіли робити ту "роботу". Були між ними найчастіше бувші питомці українсько - католицьких семинарій, яких попроганяно чи за ріжні провини чи прямо тому, що до духовного стану не надавалися. Може й котрийсь з них служив в УГА, але тим він її чести, ні собі пошани серед українського громадянства в Галичині не приносив. В умі кожного галицького Українця ті "галицькі православні" були уважані за національних зрадників.

Так представлялося національне обличча та пропаганда галицького православя. Зовсім інакше представлялося громадське обличча православя на Волині серед українських православних уроженців. Лиш меншина православного духовенства були тут Українці патріоти, що неодну прикрість мусіли зносити й з боку своєї московської духовної влади, з боку польського уряду і з боку московських своїх собратів що мали перевагу серед православного духовенства Польщі.

("Шлях")

Чоловік, котрий хулить Бога і нарікає на свою віру, в якій він вродився, подібний до того пса, що родився в буді, а потім на свого пана і на свою буду гавкає.

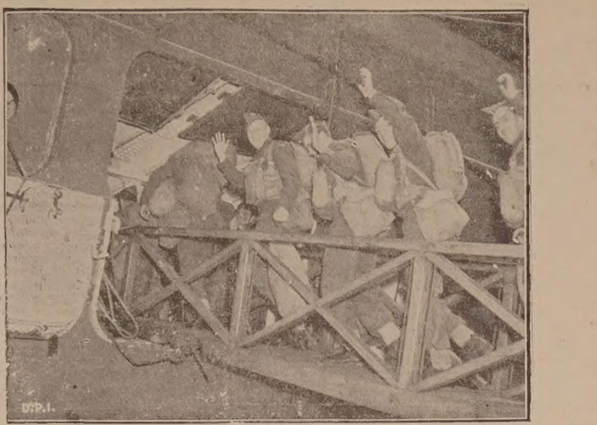

ПРАЩАЙ КАНАДО! — Жовніри другої канадійської дивізії кличуть до побачення своїй рідній країні, всідаючи на корабель до Англії.

НОВИЙ ЗАКЛИК ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

З днем 23. вересня, 1940, починається всеканадійська кампанія за зібранням нових пять міліонів долярів на Червоний Хрест.

Минулого листопада зібрано пять міліонів і ці гроші майже вцілости вже розійшлися. На властиві воєнні потреби пішло чотири міліони долярів а $725,000 на звичайні мирні потреби.

Українці все щиро відносилися до потреб Червоного Хреста і ми певні, що загальна теперішня кампанія увінчається ще кращим успіхом, як минулого року.

ПОЛОМАНІ КАНОНИ

У "Вістнику" з 1-го вересня, 1940, поміщено "Урядові повідомлення Української греко-православної Церкви в Канаді", і з них довідуємося, що в склад тої церкви входить бувший український (греко) католицький священик А. Сарматюк. Йому дано парохію в Содборах, Онт.

А. Сарматюк був суспендований в 1935 році Ординарієм Українців Католиків Канади зате, що оженився вже по одержанні священичих свячень.

"Український Голос" (ч. 10, з 6. березня, 1935) помістив з того приводу редакційну статтю п. з. "Риба в каламутній воді", і в ній ствердив, що наш Епископ поступив слушно й згідно з канонами католицької Церкви. При тій нагоді редактор "Укр. Голосу" порівнав канонічне право в Церквах католицькій і православній і так написав:

"Ні католицька, ні православна церква **не позволяють** на те, щоби став до шлюбу священик вже **по висвяченню.**"

Таке написав редактор "Укр. Голосу" не предчуваючи, що зачепить собі біду з тою сусідською суспензою й поясню ванням церковних канонів.

В 1940 році А. Сарматюк дістає парохію до обслуги в Содборах, як духовник "Української православної церкви в Канаді".

І редактор "Українського Голосу" є членом консисторії тої церкви...

Вже й Сирійці прийняли новий календар

А в нас кажуть, що не хочуть святкувати з... жидами.

У вінніпеґській "Фрі Прес" з 5 вересня, появилася телеграма Ассошіейтед Прес з Дамаску, в Сирії, такого змісту:

"Православна східна церква рішила в вівторок (3-го вересня ц. р.) позбутися старого юліянського календаря, щоб Великодні свята обходити тоді, коли святкує західне християнство.

"Великдень у православній церкві припадає 11—13 днів пізніше як святкують всюди в християнськім світі."

Так отже нас Українців випередили Японці, Хінці, Грузини, православні Румуни, навіть африканські неґри, а тепер ще й православні Сирійці в Азії.

А в нас "арґументують", що "не можна" змінити календаря, бо тоді ми святкували б разом з... жидами.

Не з католицьким світом, а жидами! — кажуть.

ВОЄННІ ЗМАГАННЯ КАНАДИ

(Тижневий огляд подій на домашньому фронті від 29-го серпня до 5-го вересня).

1. Дж. Л. Ралстон, міністр державної оборони, зарядив докладне й повне слідство в справі цілої організації та адміністрації таборів інтернованих у Канаді.

2. Особливим міністерським розпорядком створено комітет, що має "започаткувати, вдосконалити та поширити наукове студіювання метод і засобів для вдосконалення ведення війни". Декан Мекензі, президент Краєвої дослідної ради, став головою комітету.

3. Міністерство муніцій та постачання видало 1,273 контракти на суму $10,725,125.

4. Створено краєвий комітет для справ другої воєнної позички. Комітет складається з пятьох бувших міністрів фінансів, девятьох провінціональних міністрів скарбу й 200 представників канадійського населення з усіх усюдів Канади.

5. Френк М. Росс назначений директором продукції морської зброї та знаряддя; Е. Дж. Бронінґ назначений директором муніцій при міністерстві муніцій та постачання. Бронінґ є президентом і головним управителем шкляної фірми в Монтреалі (Консумерс Ґлес Компані), а Росс президентом кораблебудівельної фірми (Драй Докс енд Шіпбілдінґ Компані).

6. Головна морська кватира проголосила, що американські 50-кораблів-нищівників будуть передані британським чинникам у канадійському східному порті.

7. У приморських провінціях сконцентрують Третю канадійську дивізію, щоб зміцнити канадійську атлянтійську військову залогу.

8. С. Д. Гов, міністр муніцій та постачання, проголосив конструкцію трьох нових заводів вирібництва крісів, протилітакових гармат і бомб. Ці заводи коштуватимуть біля 17 і пів міліону долярів.

9. Дж. Л. Ралстон, міністр державної оборони, одобрив пропозицію, щоб у Канаді зорганізовано Голяндський пішний баталіон коштом голяндського уряду, що в цей час перебуває на вигнанні в Англії.

КОНКОРДАТ ФРАНЦІЇ З ВАТИКАНОМ

Між французьким правительством маршала Петена а Апостольською Столицею зачалися переговори за конкордат. Французька республика зірвала була конкордат тому 35 літ; сконфіскувала маєток Церкви, та скасувала монаші чини і науку релігії в школах. Як тепер дійде до конкордату, то Франція заведе науку релігії у школах, признає правну силу церковних вінчань, дозволить на відкриття монастирів і зверне Церкві сконфісковані маєтки. Переговори ведуться при участи кардинала Жерлієра, що є найвизначнішим французьким єпископом.

БОРОТЬБА ЗА НАФТУ

Німеччина потребує багато ґазоліни для тисячів літаків якими нападає на Анґлію. Також потребує її для великої моторизованої армії яку далі тримає на поготові.

Тимчасом вона нафти в себе не має, й мусить виробляти штучно з вугля, або спроваджувати з Росії, а власне з Галичини й з Кавказу.

Також потребує Німеччина ґазоліни для своєї союзниці Італії.

За нафту в Румунії Німці не були певні. Вони боялися, що нафтовий промисл там можуть знищити або самі Анґлійці, або їхні приклонники. Тому Німці хотіли взяти той промисл під свою військову контролю. Задля того приготовили й виконали в Румунії переворот, в якім прийшли до влади фашисти, які допускають Німців до Румунії, й певне віддадуть їм великий нафтовий промисл у Плешті, на північ від Дунаю.

Одначе й сама румунська нафта невистарчальна для Німеччини й Італії. Вони хотілиб контролювати також теперішню російську нафту в Баку, на Кавказі, й перевозити її для себе Чорним морем, і дальше Дунаєм для перевозу до своїх країв.

Сталін посилає Гітлерові нафту, але замало, й до того та посилка не є певна. Безумнівно появляються чутки, що Сталін покине Гітлера, а перейде на сторону Англії.

Отже, як пишуть деякі кореспонденти, Гітлер готує наступ проти Сталіна, щоб розбити його збройну силу й захопити нафтовий промисл на Кавказі, для себе й для Мусолінія.

На підставі тієї боротьби за нафту спірають тепер кореспонденти свої заповідання, що війна Сталіна з Гітлером неминуча.

ЦЕНТР БЕРЛІНА ЗНОВУ ЗБОМБАРДОВАНИЙ

У відплату за нищення Лондону Британці бомбардують день за днем німецьку столицю. Бомби, як видно з комунікатів, падають уже в саму середину міста, бо між місцями, які потерпіли від бомбардування, згадується зоольоґічний ґород і Почдамську залізничу стацію, що положені в самій середині Берліна.

КОНЦЕРТИ МИХ. ГОЛИНСЬКОГО

"Укр. Робітник" подає:

По довшім побутті в Монтреалі, де виступав із концертом, до Торонта під кінець минулого тижня вернув наш славний співак Михайло Голинський. Однак у Торонті перебув він тільки кілька днів і все минулої середи відїхав до Тиммінсу, в Онтеріо, де цієї неділі, дня 15. вересня, виступив на концерті в користь Канадійського Червоного Хреста.

З Тимінсу п. Голинський поїде на концертові виступи до Кирклєнд Лейку й Содбури.

КОРАБЛІ НА ДНІСТРІ

Заповідають, що з днем 19. вересня зачнеться корабельний рух на Дністрі, що був давніше границею між Совєтами і Румунією.

НЕДІЛЬНИЙ ДЗВІН

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ВЕРЕСЕНЬ

16 П Антима сщм.
17 В Вавили сщм. Мойсея пр.
18 С Захарії і Елисавети
19 Ч Чудо Арх. Михаїла
20 П Созонта мч.
21 С Різдво Пр. Богородиці

22 Н 14 по С. Йоакима і Анни
23 П Минодори і ін. мч.
24 В Теодори прп.
25 С Автонома сщм.
26 Ч Відновл. Храма. Корн. сщм.
27 П Воздвиження Ч. Хреста
28 С Никити вмч.

29 Н 15 по С. Евфимії вмч.
30 П Софії і її дітей муч.

НЕДІЛЯ 14-ТА ПО ЗІСЛАННІ СВЯТОГО ДУХА

Євангелія св. Матея, зач. 89.

Сказав Господь цю притчу: Царство небесне подібне до чоловіка царя, що справив весілля своєму синови; і післав своїх слуг покликати запрошених на весілля, і не хотів прийти. Знов післав інших слуг кажучи: Скажіть запрошеним: Це мій обід я приготовив, воли мої й годоване заколено, і все готове; приходіть на весілля. Вони ж, знехтувавши це, відійшли — один на своє поле, а другий до свого торгу; а інші спіймавши його слуг, зневажили і повбивали. А цар розгнівався і пісдавши своє військо, погубив тих убийників, а їхнє місто спалив. Тоді каже своїм слугам: Весілля вправді готове, та запрошені не були достойні. Ідіть отже на роздорожжя і кого тільки стрінете, кличте на весілля. І вийшли його слуги на дороги, зібрали всіх, кого стрінули, злих і добрих, і наповнилася весільна світлиця гістьми. Цар Цар увійшовши, подивився на гостей, побачив там чоловіка не зодягненого у весільну одежу. І каже йому: Друже, як ти увійшов сюди, не маючи весільної одежі? А він мовчав. Тоді сказав цар слугам: Звяжіть йому руки і ноги і вкиньте його в тьму кромішну; там буде плач і скрегіт зубів. Бо багато є покликаних, а мало вибраних.

Святкуйте Неділю

Нераз можна завважити, що багато нинішних християн-католиків занедбують свій недільний обовязок; не слухають того дня Служби Божої.

Яка небудь вимівка їм вистарчає: легке умучення, найменший прояв слабости, злишня подорож, відвідини чи стріча з приятелем і т. д.

А чейже Всевишній виразно звелів чоловікові один день у тижні святкувати. Тим святочним днем у Старому Завіті була субота, а в Новому Завіті, після Воскресення Христового — неділя. Отже тому, що Господь Бог застеріг Собі один день у тижні, то Св. Церква зобовязує своїх вірних під тяжким гріхом, щоб вислухати в Божий день, у неділю, Службу Божу, а рівночасно через совісне виповнення того обовязку подякувати Всевишньому за одержання від Нього ріжних добродійств та узнали Його своїм Паном. Дуже часто одначе чоловік забуває, що Господь Бог є його найвищим Паном, Творцем і Спасителем. Буває й таке, що хоч чоловік знає ті основні правди святої віри, то вони вже не промовляють до його закамянілого серця. Та хто ж заборонить нам, коли хоч трошки поважно думається, ствердити ту найвищу Божу власть над нашим життям. Хто ж із нас може означити годину своєї смерти? Хто ж із людей може уникнути того "страшного косаря", званого смертю? Вона ж косить довкруги нас кожного дня. Коли бачиться скільки молодих і старих, добрих і злих людей умирає, чи ж; це не доказ, що існує найвище єство, котрому ми зовсім підлягаємо й котре є паном нашого життя і смерти? Те найвище єство, від котрого кожне сотворіння залежить, це Бог, наш найвищий Пан, наш Творець і Спаситель. І чи ж ми будемо вагатися ще посвятити Йому один день у тижні, що його Він Собі застеріг?

Чи ж тим, що Всевишний застеріг Собі один день у тижні, домагається Він від нас надзвичайних речей? Зовсім ні, — Він домагається лиш того, чого потребує наша людська природа. Чоловік не може безперервно працювати, бо в коротці мусів би вичерпати свої сили. Наше тіло потребує спочати.

Та передусім наша душа потребує совокупитися, піднестися до Бога, почути Його науку. Через цілий тиждень занимається чоловік матеріяльними, дочасними справами. Коли ж знайде він час радуватися над страшним питанням вічности, коли в неділю принайменше не совокупиться, коли не пригадає собі, слухаючи Служби Божої, що Господь Бог сотворив його для себе, його відкупив великою ціною своєї крови?

Коли ж почуємо про ті важні правди для нашої душі, як не будемо слухати недільних наук? Коли ж отже задосить учинемо тим пекучим домаганням безсмертної душі, як будемо занедбувати недільні обовязки?

А чоловік, що не святкує неділі, скоренько впадає в матеріялізм і ним стягає на себе Боже прокляття. О, коли бачиться, як нинішня молодь легковажить собі недільні обовязки, як безжурні батьки самі дають у тім злий приклад дітям, або принайменше не цікавляться, в який спосіб діти виповняють той обовязок, то треба жахатися, боятися за них і боліти тому, що Господь Бог пригадує їм неминучо в якийсь спосіб напр. зісланням на них хрестів ріжного роду й докаже їм наглядно, що Він є їхнім найвищим Паном і що його приказів легковажити не вільно. О, щасливі ті, що принайменше в тім часі зрозуміють це й навернуться до Нього.

Коли в родинах панує всякого роду безладдя, чи ж це не із-за нехтування неділі?

Коли діти засмучують своїх родичів, стають причиною їхніх сліз і обходяться жорстоко з ними, це є теж у якійсь мірі Божа кара для родичів, що самі або разом з дітьми погорджували недільними обовязками...!

Колиж самі родичі переступають Божий закон, то яким чином можуть жадати пошани для себе від своїх дітей?

Погорджувати неділею, значить зломити найголовніше і найосновніше право справедливости, значить відмовити Всевишньому того, що Йому належиться.

Господь Бог за добровільне і свідоме переступлення Свого ненарушимого закону завсіди карає. Він це робить з любови, щоб пригадати нам наші обовязки. І від нас самих залежить, чи зрозуміємо це.

Тому родичі повинні подбати про святкування неділі. А старатися заховувати неділю, після Божого закону, це для них практично признати ту одиноку власть над собою, якою є ніхто інший, тільки один Бог. Подбати про заховання неділі, це для них зміцнити свою власну повагу, перед своїми дітьми.

Погордити ж Божим днем, неділею, це значить виставитися їм на найгірші наслідки не лишень зі сторони Божої, але теж і від дітей своїх, котрих вони повинні не віддаляти, але зближати до Бога.

Тому не погорджуймо неділею! За ніщо в світі не збезчещуймо Божого дня, не занедбаймо в неділю вислухати Службу Божу! Ніколи не привласнюймо собі Божого добра, бо неділя то Божий день.

Католицька Церква — найкраща організація, яку знає історія людства — може служити прикладом рівноваги між стихійним хотінням і свідомим себе розумом, між тим, що наукою і критикою руйнується, і тим, що наукою і критикою будується. (В. Липинський).

БЛАГОСЛОВЕННЯ КАЛЕДЖА У СТЕМФОРДІ

Свято благословення і віддання на службу українському народові в Америці Українського Католицького Каледжа у Стемфорді, відбулося згідно з програмою, в днях від 31. серпня до 2-го вересня ц. р. Бурі та зливи, що в цих днях навістили східні стейти Злучених Держав вплинули дещо на число приявних на святі, але по затим випало воно дуже гарно та піднесло вельми духа учасників та їх віру в будуччину українського народу в Америці.

У святі взяли участь оба наші Преосвящені Владики, Ексцеленція Кир Константин, основник Каледжа і Ексцеленція Кир Іван та вище 20 священиків, а саме Впр. і Всч. Отці: Канцлер Тарнавський, ректор Процько, віцеректор Ананевич, совітники Антін Лотович, Володимир Лотович, Чапельський, о. декан Ротко, Шуховський, Журавецький з Клівленду, о. др. Тиханський з Гемтремку, о. Побуцький з Дітройту, о. Крохмальний з Россфорду, огайо, о. Ґресько з Ембридж та з блищої околиці оо. др. Ґулин, Баландюк, Ґреб, Гриньох, Вол. Левицький і Романович.

Архиєрейську Службу Божу в неділю правив та глибоко обдуману проповідь виголосив Ексцеленція Кир Константин а другого дня (в понеділок) Ексцеленція Кир Іван, що також сказав пламенну проповідь і доконав чину благословення Каледжа.

Концерт хору з Ансонії під орудою п. Ґвоздевича випав прекрасно. Промову про значіння каледжа і взагалі високих шкіл в життю нації сказав др. Л. Цегельський. В часі богослужень співали дуже гарно — в неділю хор з Ансонії, а в понеділок злучені хори з Филаделфії і Честеру під орудою п. Марусевича.

("Шлях")

Нові здобутки

Американська наша діецезія придбала Вакаційну Оселю для питомців духовної семинарії в околиці Литтл Фаллс, Ню Йорк. Збудовано цього року велику спальню з електричним уладженням і кухню. Будують каплицю, їдальню, приміщення для Сестер і пливальню. Перебуває там о. Гриньох і 26 питомців. Це прекрасний осяг для нашої молоди в Америці.

Вивезли монахиню на Сибір

Відому виховницю й монахиню Сестру Северину, ЧСВВ, большевики вивезли зі Львова на Сибір.

Сестра Северина відвідала була кілька літ тому Злучені Держави.

При українських католицьких парохіях в Америці є тепер 16 цілоденних шкіл. Преосвященний Константин Богачевський працює там також 16 літ.

В Франції дозволяють на церковні школи

В Франції прийшло до великої зміни в шкільництві. Від 1904 року існував там закон, який був проти релігійних шкіл. Закон був вислідом довголітньої боротьби, якої вислідом був розділ держави від церкви, а також розвязання многих монаших орденів. Держава перебрала тоді шкільництво цілковито у свої руки. Школа мала бути щодо релігії невтральною. Але, як подає американський кореспондент, з бігом часу наука в школах прибрала цілком атеїстичний характер. По світовій війні в 1918 р. зачато толерувати школи, ведені релігійними орденами, але законно вони були незаконними. Тепер це змінено.

Вселенська Церква

В Католицькій Церкві є 22 обряди і 12 літурґічних мов. А іменно: латинська, грецька, коптійська (в Єгипті), сирійська (давня арамейська), вірменська, арабська, георгійська, старославянська, румунська, мадярська, і ґеес (в Абисинії). На дальматійськім побережжі ще вживають у старовинних церквах первісного письма і мови давніх словян: глаголиці. Папа Венедикт XV сказав: "Церква Ісуса Христа не є латинська, грецька або словянська, але католицька."

ЧАР ЗАБУТТЯ

Хвилюють там жита...
І сріблиться овес...
Отак піти б, отак там гень
Неначе той дітвак,
Та рвати мак, червоний мак
І золотий ромен,
Волошки і кукіль.
Забути-б серед піль,
Забути хочби раз,
Про всі рецепти ті
На людське горе-біль.
Отак піти-б, щоб кинутись
На килим трав,
Вдивитись у гру заграв,
У синяву небес.
В ту синяву без хмар.
І пити чар.
Чар забуття.

Уляна Кравченко.

ПОРЯДКИ БОГОСЛУЖЕНЬ

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Матері Божої —
Федора
Просперіті
Ледук
22. Неділя 14-та по Сош. —
Вох
Бойл
Калмер
27. Воздвиження Чесного Хреста —
Егремонт (храм)
Гей Лейк (храм)
Коперник
29. Неділя 15-та по Сош., СВЯТОГО ЙОСАФАТА —
ЕДМОНТОН, ПРАЗНИК.
BASILIAN FATHERS
9648 - 109 Ave. Edmonton, Alta.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці — Стрий (храм), Редвотер (храм)
22. Неділя 14 по Сош. — Сведден, Редвей
27. Воздвиження Чесного Хреста — Давнінґ (празник)
29. Неділя 15 по Сош. — Смокі Лейк св. Онуфрія, Ґлендон
BASILIAN FATHERS
Box 8. Radway, Alta. Тел. 4.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пр. Богор. — Василів
22. Неділя — Канора
27. Воздв. Чес. Хреста — Ронімід
29. Неділя — Веригин
о. Петро Пасічник.
Канора, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво М. Божої — Ґімлі (храм)
22. Неділя — Гонор (Парки: читана Служба Божа).
29. Неділя — Парки (Гонор: читана Служба Божа).
ЖОВТЕНЬ
6. Неділя — Ст. Норберт
13. Неділя — Лаброкери (храм)
20. Неділя — Парки (храм)
о. А. Луговий,
Вінніпеґ, Ман.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці — Алонза
22. Неділя — Давфин
27. Воздв. Чесн. Хреста — Шел Ривер (храм), Келд
29. Неділя — Валей Ривер (фарми), Петлюра
ЖОВТЕНЬ
6. Неділя — Давфин, Мерідейл
13. Нед. — Келд, Ґленґови (храм)
20. Неділя — Ґрендвю (полудне), МкКрірі
2. Неділя — Келд
о. А. Роборецький,
Box 64. Давфин, Ман., Тел. 118.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Рожд. Пр. Богор. — Винипеґозіс, — фарми, храм. Драй Ривер.
22. Неділя — Медовлендс. Кулиш.
27. Воздвиження Ч. Хр. — Минк Крік, Слейтер.
29. Неділя Винипеґозіс місто.
о. І. Колцун,
Етелберт, Ман.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Богородиці — Ростерн Прес. Богр.) храм.
22. Неділя — Борщів
27. Чесного Хреста — Росерн (св. Духа)
29. Неділя — Ґерисей.
о. Петро Криворучка,
304-4*th Ave. North, Saskatoon.*

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пр. Богор. — Дайсарт
22. Неділя — Ріджайна
27. Возд. Чесного Хреста — Ґренфел
29. Неділя — Киплінґ
о. А. В. Фик,
1644 Оттава Ст., Ріджайна, Саск.
Телефон: 22053

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пр. Богор. — Коло Підскального
22. Неділя — Єллов Крік
27. Воздвиження Ч. Хреста — Твей
29. Неділя — Пітерсон (базар)
о. В. Гуменюк,
Кадворт, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці —
Лішор (храм)
Краків
Інісфрі Р. М. Б. (храм)
Чипмен (храм)
Енґел Лейк (храм)
22. Неділя 14-та по св. Дусі —
Делф
Івасюки
Тофілд
Веґревил
Моркемб
Дервент церква Вознесення
27. Воздвиження Чесного Хреста —
Скаро (храм)
Гилліярд
Інісфрі Воздв. Чесного Хреста (храм)
Мирнам
29. Неділя 15-та по св. Дусі —
Дервент, церква св. Юра
Нортерн Веллій
BASILIAN FATHERS
Mundare, Alberta.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці —
Транскона, Садлов (празник)
22. Неділя 14 по Сош. —
Транскона
Правда (Бюті Парк Школа)
27. Воздвиження Чесного Хреста —
Талберт, Гадашвил
29. Неділя 15 по Сош. —
Кенора, Бровкенґид
BASILIAN FATHERS
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці — Доброводи (празник)
22. Неділя — Кизів.
27. Воздв. Чесного Хреста — Понас Лейк
29. Неділя — Куликів.
Українська Католицька Місія, Рама, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пр. Богор. — Величко
22. Неділя — Кридор
27. Воздв. Ч. Хреста — Геффорд
29. Неділя — Алтікейн
ЖОВТЕНЬ
6. Неділя — Оролів св. Духа
13. Неділя — Кридор
20. Неділя — Климчуки
Українська Греко-Католицька Місія, Геффорд, Саск.
P.O., Box 282. — Тел. 37.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Матери Божої — Город
22. Неділя — Сенді Лейк
27. Воздвиження Ч. Х. — Озерна
29. Неділя — Шол Лейк (Празник і Епископська Візитація)
Година 4 пополудні — Город (Епископська Візитація)
Українська Греко-Католицька Місія в Сенді Лейк. Тел. 90-4.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці — Боднарі
22. Неділя 14 по СС.Д. — Алвена (фарми)
27. Воздвиження Чесного Хреста — Алвена (місто)
о. Теодор Коцаба,
Box 150. Алвена, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Субота, Різдво Матері Божої — Вайт Біч (Сопов)
22. Неділя — Кемсак
27. Пятниця, Чесного Хреста — Норквей
29. Неділя — Сван Плейн
ЖОВТЕНЬ
6. Неділя — Арран-місто
о. Н. Сірий,
Арран, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пресв. Богородиці — Челеп (в домі А. Рачкевича)
22. Неділя — Поркюпайн Плейн (місто)
27. Воздвиження Чесного Хреста — Прейрі Ривер
29. Неділя — Донкрест
Українська Греко-Католицька Місія в Прісвил, Саск.

ВЕРЕСЕНЬ
21. Субота Різдво Пр. Богородиці — Самбурґ
22. Неділя — Мітпарк
27. Пятниця — Чесного Хреста — Бруксбі
29. Неділя — Ніпавін
Український Греко-Католицький Парохіяльний Уряд, Принс Алберт

ВЕРЕСЕНЬ
21. Різдво Пр. Богородиці — Сифтон — Празник і Архиєрейська Візитація. В годині 5 пополудні Архиєрейська Візитація на Дріфтінґ Ривер.
22. Неділя 14 по Сош. — Архиєрейська Візитація на Венлав, а о годині 5 попол. Архиєрейська Візитація на Ґрендвю фарми коло Бабинецьких.
27. Воздвиження Чесного Хреста — Тутзейл
29. Неділя 15 по Сош. — Ґрендвю (місто)
о. Мирон Кривуцький,
Сифтон, Ман.

З БІБЛІЙНИХ ОПОВІДАНЬ

Три сотні хоробрих

Мадіяніти, амалекити та інші східні племена, подібно як попередніми роками, перейшли в погідній порі року Йордан і розгостились — в числі около сто тридцятнять тисяч — враз зі своїми стадами, в долині Єзраель. Але Гедеон їх там дожидав. На його приказ гонці розбіглись по поколіннях Манасії, Асера, Завулона й Нефталім, покликуючи всіх войовників зібратись під проводом, Богом назначеного полководця, щоб боротись проти Мадіянітів. Тридцять дві тисячі відгукнулись на цей поклик. Щоб додати їм відваги, Гедеон в приявности всієї армії закликав: "Боже Ізраїля! Якщо по свойому приреченні хочеш спасти ввесь нарід рукою Гедеона, покажи це знамям своєї могутности. Хай це руно набере роси, а земля довкола хай остане цілком суха". На другий день ранним ранком Гедеон переконався, що руно набрало так багато води, що видусивши її можна було наповнити нею погар. Поза тим довкола не було й сліду ніякої вогкости. Тоді Гедеон сказав: "Прости, Господи, якщо проситиму Тебе о чудо цілком відмінне від цього чуда: Хай руно остане цілком сухе, й земля довкола хай вкриється росою. На другу ніч земля довкола пересякла росою, а руно лишилось сухим: наглядний доказ, що Бог хотів боротись за свій люд.

Від того менту Гедеон не вагався кинути своїх тридцять дві тисячі вояків проти ворога чотири рази сильнішого та розложився табором над джерелом Арад, саме перед високою горою, що на ній стояли полки противника. Йому здавалось, що зділав щось дуже сміливого! Та на велике здивовання Бог сказав до його: "Твоїх вояків за багато, щоб віддати в їх руки синів Мадіяма. У безумній гордості вони приписали б побіду своїй силі. Ти йди й прикажи всім тим, що боязливі й лякаються, йти домів". Гедеон переказав слова Господа армії і двацять дві тисячі вояків зараз покинули ряди. Осталось тільки десять тисяч. "Це ще забагато," сказав до його Господь. Поведи своїх десять тисяч мужів на беріг річки; там я покажу тобі тих, що мають іти з тобою й тих, що треба їх відослати".

Вояки наближились до річки, що пливе з джерела Арад. Був вечір й вояки, що певну часть дня йшли походом, прямо гинули з жажди.

А Господь сказав: "Одні з твоїх вояків приклякнуть, щоб вигідно загасити спрагу; другі переходячи набиратимуть води в долоні й так питимуть: Ти перших відошли, а других затримай при собі. З ними я поконаю Мадіянітів'.

Тільки триста було таких, задоволились кількома краплями води в долонях, щоб змочити свої губи. На виразний Божий приказ Гедеон відослав усіх прочих та розложився табором на горбі, що під ним стояв табор Мадіянітів. Тої таки ночі Господь сказав до нього: "Зійди в табор Мадіянітів, я віддам їх у твої руки. Якщо ж тобі лячно йти самому, візьми з собою свойого слугу Фару. Слова, що ти почуєш, зміцнять твою відвагу й ти без страху підеш на зустріч ворогові'.

Гедеон зійшов зі своїм слугою в частину табору зайняту мадіянітськими стежами. З місця, де він стояв, бачив він невиразно безчисленні полки Мадіянітів, що вкривали долину. В тому менті один із сторожів зачав розповідати про сон, що йа його міцно поділав:

"Я бачив", розказував вояк свойому товаришеві, "я бачив у сні бохонець ячмінного хліба, як він котився з горбка до табору мадіянітів, аж до шатра вожда; шатро подалось й завалилося".

"Це меч Гедеона", відповів товариш. Бог Ізраїля видасть в руки ворогів Мадіяна й його полки".

Цей сон й його пояснення мадіянітів наповнили Гедеона безмірним довірям до Господа. Він вернувся до ізраїльського табору й сказав до своїх вояків: "Наперед! Ось у цій хвилі Бог видасть в наші руки Мадіяма". Тоді поділив триста своїх вояків на три групи та приказав, щоб кожний узяв в одну руку трубку а в другу посуд з горіючим смолоскипом у нутрі. Після того сказав він: "Ходіть за мною й робіть за мною те, що я робитиму. Коли я затрублю, ви також затрубіть довкола мадіямітського табору й крикніть войовничим кличем: 'Єгова й Гедеон'!"

Була північ. Саме зміняно сторожу й ворожий табор був погружений у глибокому сні. Негайно, на знак даний Гедеоном, довкола табору понісся голос триста трубок, ізраїлитяни з лоскотом побили посуди й з горіючими смолоскипами в руках далі трубіли, а потім і кричали: "Меч Єгови й Гедеона!"

Мадіяніти нагло пробудились на протяглий голос трубок. На вид горіючих смолоскипів наче голови потратили й думали, що їх окружила сила силенна ворогів. Страшне безголовя опанувало вояків і зі страшним криком пустились вони тікати. А трубки все ще пронизливо звучали й оклики "Єгова й Гедеон" наче громовими ударами розносились на всі боки. Наче божевільні з ляку мадіяніти серед темряви кинулись одні на одних та вбивались взаїмно, не здаючи собі справи, хто кого бив серед лютої боротьби й тільки одного кожний шукав: вирятувати себе.

Коли зійшло сонце, трупи вкривали цілу долину Єзраїль. Втікачі пустились в напрямі річки й слідом за ними гнали войовники поколінь Манасії, Асер й Нефталі. Щоб відтяти їм дорогу, Гедеон приказав поколінню Ефраїма зайняти всі переходи через Йордан від Азору до Ветири. Мадіянітів заскочено наче в засідці й того дня вони втратили сто двадцятьтисяч мужа, між ними своїх головних провідників Орива й Зива.

Не зважаючи на те пятнацять тисяч зуміли перейти ріку під проводом двох інших вождів: Завея й Салмана. Вони швидко перейшли країною зайорданських поколінь і з останками своєї армії розложились табором на пущах на схід від Нави. Їм здавалось, що вони цілком безпечні аж тут бачуть, як у клубах порохів прибігає Гедеон й триста його хоробрих вояків. Заскочені й перелякані поспішно втікли, але Гедеон завзято пустився за ними, розбив останки мадіянітських полків та взяв у полон обидвох вождів.

В останніх наїздах Зевей і Салман були окремо жорстокі, головно ізраїлитян. Два братя Гедеона пропали й всюда говорили, що їх замордовано на приказ цих двох вождів. Гедеон хотів дізнатися правди й тому поставив їм таке питання:

"На горі Тавор ви вимордували ізраїлитян: до кого були вони подібні?"

"До тебе", відповіли вязні, "й кожний з них виглядав наче син князя".

"Це були мої браття", сказав Гедеон. Бог мені свідком. Я був би подарував вам життя, якщо ви були б їх пощадили. Дитино', додав він звернувшись до свойого сина Єтера, "пробий мечем цих злощасних убійників".

Але Єтер вагався піднести меч на двох мадіямітських князів.

"Ти сам вбий нас', закликали вони, "щоб нас убити, треба мужа такої сили, як ти'. Вмить потім оба вони повалились під ударами Гедеонового меча. Після того всього діти ізраїля постановили зробити Гедеона своїм королем, щоб і нагородити його й охоронити себе від нових напастей.

"Царюй над нами", сказали вони, "ти й твої сили і сини синів твоїх".

"Ні" відповів шляхотний герой, "ні я, ні мої сини не будемо носили царської корони. Ваш Цар, це Єгова".

В нагороду зажадав він тільки золотих нашийників, багрових одінь й дорогоцінних одінь, що їх відобрано мадіянітським князям. З усього того одіння приказав виробити ефод для первосвященика й той ефод остався в місті Ефраті на память Гедеонових подвигів.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

КАНАДА ВАС КЛИЧЕ!

БОРОНИТИ

1. Демократичний устрій,
2. Гідности людини,
3. Свободу.

Чи Ви маєте сина, брата чи свояка в канадійськім війську? Чи Ви є свідомі, що він для Вас посвячує своє життя? Що Ви для нього зробили щоб йому помогчи? Чи Ви знаєте, що сучасному війську треба літаків, теньок, Бренових крісів, бомбів, амуніції і т. д. На це треба грошей — багато грошей. Канадійський уряд проголосив позичку на триста міліонів долярів. Один цей бонд коштує $8.75 і платить 3% річного проценту. Купуйте бонди бо якраз за ці гроші уряд зможе купити теньки, літаки, бомби, кріси, і т. д.

Поможіть виграти війну! — Жертвуйте на Червоний Хрест!

Червоний Хрест дбає про ранене й полонене військо, отвирає шпиталі для війська — купує амбулянси. Українці як горожани Канади є зобовязані жертвувати на цю ціль — сповняймо свої горожанські обовязки. Від початку війни Канадійці зложили поверх 5 міліонів долярів на Червоний Хрест. Ця сума вже зужита. Коли пічнеться збіркова кампанія Червоного Хреста 23. вересня невідказуйтеся жертви — жертвуйте що можете. Покажім що ми Українці розуміємо що Червоний Хрест представляє.

Поможіть побідити варваризм!

Ця війна ведеться не лише військом, вона ведеться і проти нервів цивільних людей. Збереження рівноваги, здорового розсудку й суспільної солідарности є так само потрібно в цій війні як і зброя. Кличемо провідників українського суспільства в Канаді не ятрити нарід груповими ріжницями та незгодами а навпаки всіма способами задержати його однозгідну поставу для помочі Канаді і Імперії виграти цю війну. Від цієї перемоги буде у великій мірі залежати і доля Української Нації по війні.

Всі за перемогу!

МІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ КО-

Знад Тихого Океану

ПРАЩАННЯ ВПР. О. КАМЕНЕЦЬКОГО

(Венкувер, Б.К.)

Дня 9 вересня венкуверська парохія пращала вечерком Впр. о. В. Каменецького ЧСВВ, який відїздив до душпастирської праці в Алберті. Саля була переповнена парохіянами і всі ми пращали улюбленого пароха з жалем.

Від імени парохіян промовив п. Саранчук. Він побажав о. Каменецькому кріпкого здоровля на новім місці, подякував за труди і вручив скромний дарунок. Промовили ще й другі — п. Дуда, п. Крупа, панна Ковальчук і пані Ярмуш, стара пionірка в Венкувері.

На вечері зложено $4.43 на "Українські Вісти" з вдячности за їх хосенну працю серед канадійських Українців. Жертводавцям щире спасибі.

Парохіянин.

ВШАНУВАЛИ 65-ЛІТТЯ УРОДИН

Приятелі, діти й онуки справили милу несподіванку для пані Ярмуш з нагоди її 65 ліття уродин. П. Саранчук по бажав пані Ярмуш кріпкого здоровля і щастя, а присутні відспівали многоліття. Пані вручили гарний дарунок. Пані Ярмуш щиро подякувала за честь і побажання, по чім гості провели милий час на товариській забаві й гутірці.

На поклик п. Саранчука зложено дарунок також для "Українських Вістей" — $2.00, на пресовий фонд. Щира подяка.

Присутній.

Калґари, Алта.

День 12. вересня, ц. р. зовсім певно запишеться милим споминoм в памяті тих, що зійшлися того дня вечером в салі під нашою церквою на милу несподіванку, улаштовану панству Туркоцям і панству Головатим з нагоди їх відїзду з Калгар до Вест Селкирк, Ман., на сталий там побут.

Дві вище згадані родини — це щирі працівники при нашій парохії через довгі літа.

Пані Ева Туркоцьо через довгий час сповняла при парохії совісно і щиро обовязки старшої сестриці, а п. Стефан Головатий -- це бувший фінансовий секретар нашої парохії. Обі родини посилали своїх дітей ввесь час до місцевих католицьких сепаратних шкіл, а в позашкільних годинах їх діти учащали також до місцевої "Рідної Школи", веденої при нашій парохії, де вони набралися елементарного пізнання своєї рідної мови.

Наші калґарські парохіяни, оцінюючи заслуги тих двох родин, зійшлися громадно на цей пращальний вечерок, щоби своєю присутністю і дарунками дати признання заслугам тих відїзджаючих від нас родин.

Від жіноцтва нашої парохії пращали їх пані Катерина Бицьо і пані Швага, вручаючи їм гарні дарунки. Відтак в щирих словах пращав їх місцевий парох, Всч. о. Яр. Чиж і пожелав їм щастя і добрих успіхів в новому місці побуту. В кількох словах промовляв також п. Дмитро Скибович, а відтак на заклик містопредсідателя парохії, п. Михайла Шваги, переведено на Українські Вісти збірку, яка принесла $2.60.

Панству Туркоцям і панству Головатим желаємо від себе щасливої подорожі на нове місце і будемо раді почути, що Вам в цім новім осідку поводиться щасливо і весело.

Заряд Парохії і приятелі.

Іннісфрі Р.М.Б., Алта.

Парохіяни з церкви Рождество Матери Божої в Іннісфрі зібралися дня 25-го серпня коло церкви на мітінґ в справі зміни календаря. Мітінґ утворив п. Юрій Франко, пояснюючи коротко в чім справа. Потім він попросив до слова Впр. о. Джиголика, ЧСВВ. Бесідник вказав людям на некористи які ми мусимо поносити а особливо наша молодь котра студіює по вищих школах і не має змоги разом з ріднею святкувати свої свята. Також вказав і на користи, які плинуть зі зміни старого календаря. Пізніше попросив до слова п. Василя Романюка, котрий також сказав пару гарних слів дотично зміни календаря.

Потім слідувала коротка дискусія і голосовання. За зміною календаря голосувало 48 а проти зміни 2-ох.

Письмо з просьбою вислали до нашого Князя Церкви Їх Ексцеленції Кир Василія Ладики ЧСВВ.

Просьбу в імени парохіян підписали: Предсідник п. Ю. Франко, секретар п. Іван Кіт. За Комітет: Леон Пасека, Стах Дуляба і Тимко Ґрещук.

Учасник.

На новий життєвий шлях

Дня 14. вересня, о год. 6.30 вечером, в Українській Греко-Католицькій Церкві св. Йосафата в Едмонтоні, відбулось вінчання панни Анни Іванчук з паном Р. Яхніцьким, сином п-тва Йосифа Яхніцьких з Едмонтону. Обряд вінчання довершив о. В. Каменецький ЧСВВ. Після шлюбу всі гості вдалися до Народнього Дому на весільне приняття й забаву, де весело забавлялися до півночі. Підчас гостини п. Григорій Демків пожелав молодятам щасливого подружого співжиття і закликав до збірки на "Українські Вісти". Пані Боцюрків і пані Штоґран зайнялися збіркою, яка принесла $1.10.

Всім жертводавцям щира подяка, а новоженцям многих літ щасливого життя.

Присутній.

Посмертна згадка

Дня 8 вересня коло Москалика помер Іван Якупець, латинського обряду, що приїхав до Канади з села Богдур, повіт Броди, 40 літ тому. Похорон відправив у місцевій церкві о. Адам Пишшежняк.

Хоч був час жнив, було багато людей. Покійний Іван лишив по собі велику родину а саме 4 синів і 7 доньок. Всі вони подружені. Крім тих, старенького дідуня оплакують около 50 внуків.

В хаті по обіді була збірка на пресу. Зібрано $3.75. З того рішили вислати на Українські Вісти $2.00. Родина тут щиро дякує о. Адамові за похорон за похорон, сусідам та всім, що прибули віддати покійному останню прислугу.

Син.

З УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

ДО ДУБА

Нехай гнеться лоза,
Куди вітер нагне, —
Не обходить вона
Ні тебе, ні мене.

Може йваженько їй,
Може й спина болить,
Але буря її
З корінця не эвалить.

На болоті росте
І слабая сама
Вона гнеться собі,
Бо в ній сили нема;

Вона гнеться собі
І так вік проживе,
І без слави в багні
Як трава зогниє.

Як трава-осока
Зогниє у багні,
І хіба лиш комар
Заспіває по ній...

Нехай гнеться лоза,
А ти, дубе, кріпись, —
Та рости, та рости,
Не хились, не кривись!

Ти глибоко у глиб
Твердий корінь пусти,
Гилля вгору розкинь,
Та рости, та рости!

І до пекла достань,
І у пекло заглянь;
І до хмари достань,
І у небо заглянь;

І ввесь світ обдивись,
І усе розпізнай,
І що доброго є,
Ти у себе впивай.

І у силі, в добрі
Як скала затвердій,
Як ґіґант світовий
Ти на сторожі стій.

І пташки світові
Защебечуть тобі,
І співак відпічне —
Заспіває тобі...

А як буря лиха
Тебе з місця зібє,
Або хмара-гора
Тебе громом убє, —

Світ почує ту смерть,
І повітря здріжить,
І ліси загудуть,
І земля задрижить,

І пташки прилетять —
Спогадають тебе,
І співак перейде —
Не забуде тебе.

Степан Руданський.

ОЙ ПОЛЯ ВИ, ПОЛЯ

Ой поля ви, поля,
Мати — рідна земля!
Скільки крови і сліз
По вас вітер розніс!

Він розносив кругом
І Дніпром і Дністром,
В Чорне Море котив,
Босфор кровю поїв.

Од Карпат за Кубань,
Поза Сейм, за Есмань,
По траві, по степах,
У ярах, у гаях

І на листі в лісах
Блищить наче роса
Наша рідна сльоза,
Наша тямка лиха.

І блищить, і горить,
Жалем серце гнітить;
Та сльоза гаряче
Чулу душу пече.

Сивий діду Дніпро!
Свої води давно
Ти всі марно оддав,
Собі сліз ти набрав!

І у Дністер і в Прута
З гір не води течуть:
То не повінь була,
Що поля залила!

Не водою заливсь
Дніпровою наш низ, —
То з народніх із слізь
Береги розійшлись.

Олександер Кониський.

ВЕЧІР

Сонце заховалось
За високі гори;
Тихо все дрімає:
Луг, діброва, бори;
Дзвіночок там чути;
Місяць небом сяє;
В лісочку маленькім
Соловій співає.

Вітрець протягає,
Потічок шепоче;
Яскраво сіяють
Зорі серед ночі;
Смерека заснула,
Береза дрімає;
Вівчар на сопілці
Тихо-тихо грає.

Світ — як церква Божа!
Мирно, тихо всюди...
Від роботи-труду
Спочивають люди.
А місяць, як сторож,
На світ поглядає
Тішиться, сердешний,
Що все спочиває.

Сидір Воробкевич.

ДО МОЛОДІ

На вас, завзятці-юнаки,
Борці за щастя України,
Кладу найкращії думки,
Мої сподіванки єдині.

В вас молода ще грає кров,
У вас в думках немає бруду,
Палає в серці ще любов
До обездоленого люду.

Не занехайте ж ви її,
Не розгубіть по світі всує,
Нехай вона ваш дух гартує
У чесній, славній боротьбі!

Бо стоголовий людський кат
Лютує-дужчає щоднини...
Не можна тратить і хвилини
Поки ще стогне рідний брат.

Поки живий, мерщій несіть
Сліпому світиво просвіти,
І в серце болями повите
Живу надію закропіть!

Вшануйте рідну його річ,
Навчіть без хитрости своєю,
І розженіте над землею
Ви непрозору, глупу ніч.

Хай кат жене, а ви любіть
Свою окрадену родину!
За неї сили до загину,
І навіть душу положіть!

Михайло Старицький.

НЮЙОРСЬКА ГРОМАДА ВИТАЄ ПРЕОСВ. БУЧКА

"Свобода" подає: В неділю, 8. вересня, відбулася в концертовій салі Дому Карпатія гостина для привитання недавно прибувшого на постійний побут до Ню Йорку українського католицького епископа, Івана Бучка. Приявних було коло 300 гостей. Гостину уладжувало тов. "Дністер" відділ 361 У. Н. Союзу при співучасти інших 16 нюйорських українських товариств. У дверях салі заграла музика українського Пласту, а потім привитав Епископа й опісля зібраним його представив голова тов. "Дністер", Степан Ковальчук, передаючи провід членові тов. "Дністер" Миколі Мурашкові. Артистичну програму виконали: член товариства "Дністер", проф. Роман Придаткевич грою своїх композицій на скрипці й членка "Дністра", панна Никифорчин. Низку промов виголосили: Заст. голови тов. "Дністер", д-р С. Демидчук; головний рек. секретар У. Н. Союзу, Дмитро Галичин, про цілі й працю У. Н. Союзу; асемблимен нюйорської леґіслятиви, Степан Ярема; адв. Михайло Пізнак; проф. д-р Олександер Кошиць та самий солeнізант, Преосв. Кир Іван. Настрій був дуже сердешний. Гостина мала на цілі започаткувати оживлення діяльности нюйорської громади після деяких познак занепаду в останнім році.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ

(Ню Йорк)

Свобода пише:

"В неділю, 1. вересня відбулась на Світовій Виставі, на площі Америкен Камен, велика програма хорових і сольових співів, танків та вистав української ноші. Ця програма тривала чотири і пів години та була в дійсності великою маніфестацією українського народнього мистецтва. Виставі приглядалось постійно біля 7 тисяч осіб, а десятки тисяч приглядались переходово.

Виставу відкрив п. Степан Шумейко й опісля переводив нею. Він попросив до слова комендера Г. А. Фленінґена, заступника президента корпорації Світової Вистави, що бажав виголосити привіт.

Потім п. С. Шумейко говорив на тему: Український вклад в американське життя. Бесідник підкреслив, що українська іміграція в Америці все льояльно і з любовю відносилась до своєї прибраної батьківщини, і ту любов в минулій світовій війні заманіфестувала чинами, посилаючи на поле бою коло 30,000 вояків, а також закуповуючи велику скількість позичок. Далі Американці українського походження вложили велику частину духово-культурних цінностей як пісня, різьба, малярство, народне мистецтво і т. п. в спільну духову скарбницю Америки".

Потім наступили пописи танців, хорові точки і показ українських костюмів.

ЩО СПРИЧИНЯЄ СИВІННЯ? Що робити, щоб не сивіти? Як привернути сивому волоссю назад його природній колір, природним способом? Пишіть по безплатний обіжник:
HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D)
10150-97th St., Edmonton, Alta.

Заповідають советсько-німецьке непорозуміння

Американські кореспонденти, що перебувають на Балкані, є того переконання, що в скорому часі прийде до непорозумінь між Німеччиною і Советами через Балкан. Стверджують, що скільки не потерпілаб тепер Румунія, то вона певно зискала одно: німецьку ґарантію теперішньої границі. Але, кажуть далі, та ґаран тія важна тільки тоді, коли Совети її визнають. Інакше вони готові скорше захопити Румунію ніж Німеччина. Особливо легко їм це зробити з тою румунською територією, де є нафтові джерела, а про які Німеччині найбільше ходить. В такому випадку Німеччина булаб цілковито залежна від Советів щодо нафти. Кажуть, що Совети мають уже пів міліона війська над советсько-румунською границею.

МАНЕВРИ СОВЕТСЬКОЇ ФЛЬОТИ НА БАЛТІЙСЬКІМ МОРІ

З Москви повідомляють, що на Балтійському Морі йдуть великі морські маневри. Головною базою фльоти є Реваль (Таллін) в Естонії. Підчас маневрів скидають справжні бомби.

ВИ МОЖЕТЕ
Купити Нову
стрімлайнд кухню для дров і вугля так тано як і старої моди кухню.
Ця нова кухня
JEWEL
є найліпшої вартости кухонь у Канаді, зі слідуючими приладами:
Цілий фронт покритий емалією;
Завіси і пружини дверей печі закриті;
Палюх грубо виложений спіжю. Має потрійні ґрати.
Теплу шуфляду накривають дверцята на бирінґових завісах.
Степ ін бейс.
МАЄМО
величину для ваших потреб
Ця нова кухня "Джювел" є фабрикою ґарантований продукт, по ціні можливо найнижчій.
Пишіть у своїй рідній мові, як бажаєте, а ми вам скажемо, де можете побачити цю кухню і як можете її купити на догідні рати.
Clare Bros. & Co.
DEPT. C
Winnipeg, Manitoba

о. П. Божик

Що бачив я у Східній Канаді

X.

Перші мої відвідини в Торонті були у Всеч. о. Павла Сулятицького, який справує парохію св. Йосафата, при вулиці Френклин в Західнім Торонті. Церква, яку дотичний душпастир справує, збудована з червоної цегли, досить велика, яка на мою думку може змістити 600 людей. Має вигідні хори й одну копулу спереду на даху. Кругом церкви нема місця на обхід з Найсвятішими Тайнами, як це буває в Західній Канаді. Там при церкві на сусідніх парцелях побудовані двоповерхові будинки, також з цегли, а це дає до зрозуміння, що в Торонті мусить бути дорога земля, яку тяжко набути.

Під церквою находиться обширна саля, яка може змістити около 400 людей. Тої салі вживає громада для ріжних забав, рідної школи, тощо.

В середині у церкві не замітно багато образів на стінах, однак ті образи, що я їх бачив, досить великого розміру, товсті золочені рами й мальовання св. образів знаменито виконано; маю враження, що їх малював здібний артист. Престіл у церкві гарний, [illegible] найліпше подобається мені кивот на великім престолі, спроваджений зі Львова, гарно вирізьблений, слупочки неначе сплечені, взагалі пропорція кивота цілком смачна, відповідна до себе. Ту церкву будовано 1914 року, будував її а також орґанізував громаду пок. Всеч. о. Боярчук. Будівля могла коштувати щонайменше $50,000.

Напроти церкви, через вулицю Френклин, находиться двоповерховий парохіяльний дім з цегли, вартости около сім до вісім тисяч долярів, вигідний, у середині гарне умебльовання. Всеч. о. Сулятицький прийняв мене і мого сина, молодого о. В. Божика, дуже щиро, я в його домі розгостився мов справдішний господар. Всч. о. Сулятицький щира, гостинна та запопадлива людина, тороПиться справами своєї парохії, середнього росту, чорнявий, сивий волос починає прокидатися на голові. Він знаний був мені з тих часів, коли я тільки що злучився з католицькою церквою; він тоді був у Вінніпеґу, справував канцелярію Преосвященного Будки. Всечесніший розпитував мене про Західню Канаду, як живуть та [illegible] Українці, [illegible] ять наші церковні громади в Вінніпеґу, тощо. Я його гостини ніколи не забуду, бо був для мене так щирий, як рідний брат.

XI.

По обіді молодий о. В. Божик повіз мене до Всеч. о. Петра Каменецького, який справує церкву св. Покрови в середині міста при вулиці Бетгорст. Ту церкву купили наші люди десять років тому від протестантів. Кругом церкви також нема місця на процесійний обхід. Хто ту громаду орґанізував і що коштує будівля, на жаль я не розпитував о. Каменецького, бо він квапився правити похорон. В середині церква уряджена після нашого обряду, досить прилична й велика, яка може змістити около 1,000 людей. З того я зрозумів, що парохія при вулиці Бетгорст має бути велика. Будівля могла нова коштувати около сто тисяч долярів, її куплено за багато танше. Находиться в дуже добрім місці, в середині міста. Парохіяни о. Каменецького переважно походять з Закарпаття, Угорщини. Вони, оскільки мені відомо, дуже гарні та слухЗлучених Державах парохії за карпатських Українців найкраще стоять.

Всеч. о. Каменецький має парохіяльний дім зараз за церквою, на тій самій площі, що церква. Дім на два поверхи, [illegible] урядженням. Сам о. Каменецький тримається досить добре: товстий, веселий, з піднесеним чолом, з вигляду ніби якийсь воєвода.. Під церквою находиться саля для рідної школи і громадських сходин. Там бачив я на столі великий портрет Митрополита Андрея.

XII.

В о. Каменецького домі я стрінувся з Всеч. о. Степаном Борисом, який справує церковну громаду у Східнім Торонті й ми з ним подалися самоходом, щоб побачити його церкву, яка находиться при вулиці Кінґ і Секвил. Церква о. Бориса, старий будинок, з цегли, міг коштувати около 50 тисяч долярів, набуто його в 1937 році за смішно малу ціну. Дотична церква належала до Французів, носить тепер назву Пресв. Евхаристії. Досить велика, має салю в долині для рідної школи і громадських сходин. Тоді, коли я там був, перепраляли вікна в церкві і ще деякі переводили направки. О. Борис парохіяльної хати не має, мешкає разом з о. Каменецьким.

Щодо о. Бориса, то він мене дуже зацікавив. Невеликого росту, білявий, кілька років тому як прибув до Канади з Галичини. В поведенню ввічливий, у мові скоро орієнтується, говорить поволи, має около 30 літ. Він вірить приміром, [illegible] часом всіх інтеліґентних Українців привернути до нашої католицької Церкви. Він каже так: "Українські інтеліґенти люблять працю й хотіли б бачити успіх з праці. Це їх мусить притягнути до нашої церкви, бо успіх можна осягнути тільки при допомозі нашої церкви."

Зараз таки біля церкви о. Бориса находиться станиця Сестер Служебниць св. Раїни, Ріти. Дім також з цегли на три поверхи, який вартує щонайменше $15,000. Сестри Служебниці це пильні пчілки, які працюють в орґанізації дуже багато. Вчать рідні школи, катехизують дітей, доставляють церковної управи для церков у Східній Канаді. Крім того дають приміщення в себе для благородних дівиць, які зпоза міста Торонта учащають в Торонті до вищих шкіл.

Не від річи треба сказати, що католицьким Сестрам Служебницям признають посвяту навіть протестанти. Пригадую собі, що колись давно, коли я ще був у православній церкві, один визначний протестант у Вінніпеґу про католицькі Сестри Служебниці сказав таке:

"У вас, себто у православних, і в нас, себто протестантів, нема Сестер Служебниць, а через це ми ледви животіємо. В нас протестантів є діяконки, але ми їм за їх роботу мусимо грубо платити, [illegible] коли католицькі Сестри Служебниці працюють в орґанізаціях з посвяти за чорний кусок хліба й габіт, що на них. Через це ми з католиками не можемо конкурувати, а такий чинник дуже потрібний в орґанізації, бо є сироти, опущені старці, хорі, тощо, яких конче треба обслугувати."

XIII.

У звязку з нашими церковними громадами в Торонті на окрему згадку заслугує запомогове товариство під назвою "Союз Українських Брацтв". Головна кватира товариства міститься в салі під церквою св. Йосафата, яку справує о. Сулятицький, в Західнім Торонті. Має крім Торонта пять відділів, в Киченері та інших дооколичних містах, де живуть наші люди. Товариство числить понад 400 членів, готівки має 13,000 долярів, дає поміч своїм членам, здається, пять долярів тижнево, в часі слабости й посмертного родині помершого $300 чи більше. Жалую, що я про подробиці товариства не розвідався ліпше, а міг би докладніше про нього розказати. Товариство невелике, повинно мати більше членів і готівки, однак протикатолицькі ґрупи, про яких буде мова пізніше й такого товариства не мають.

Коли я говорив у Киченері з одним нашим вірним про дотичне товариство, мимохіть явився в памяти Вінніпеґ, його будівлі, наші церкви, товариства, Ексцеленція Кир Василій, наші отці духовні й мої парохіяни, в такій ширині й маєстаті, в якій звичайно бувають буйні уяви. Вмить явилось мені також Запомогове Брацтво св. Николая, його верховна управа, до якої й я належу як член провідної комісії, і ті клопоти та судові процеси, що були викликані ворогами католицької церкви таки через необачних членів дотичного товариства.

Насамперед я зобразив собі значіння дотичного товариства, його величезні користи для членів у чужій землі, серед чужих людей, звичаїв, мови і культури. Бо ж мати обезпеку в часі слабости $5 на тиждень, а родина $450 посмертного — це не яка будь справа. Впрочім не річ у самій допомозі, прецінь можна бути обезпеченим в якім небудь іншім товаристві й дістати допомогу в часі слабости й посмертне. Тут ходить головно о престіж і повагу Українців, о тім високім культі та о підйомі господарськім, який промовляє за тим, що ми Українці не лиш гречкосії, рільники, що поза рискалем і вилами, якими вміємо орудувати — вміємо також проводити шадницями обезпеками нарівні з великими культурними народами, як провадять обезпеки на велику скалю.

(Далі буде).

Аветіс Агаронеан*

Шматок Хліба

Був студений, дуже студений січневий день. Колиб виплюнути, так слина на повітрі замерзалаби. Біліла земля, біліли мури й дахи домів, а над усе біліли дерева на вулицях і по садах — одноманітне біле снігове покривало прослалося скрізь і закривало все. Ніч була морозно ясна і мерзлий сніг скрипів немило під ногами дріжучих прохожих. Ані промінчика сонця. Усе небо заслала імла. Пара, що згущувалася в страшній стужі, перемінена в дрібонький іней, ігралася в повітрі. Навіть ворони й улізливі горобці не літали сьогодні, як звичайно з криком і гамором із даху на дах,, із подвіря на подвіря шукати припасів. Вони сиділи то тут то там на мурі, то тут то там на гиллі дерева, тихо, трівожно, збиті до купки. Страшна студінь збила їх так. Із кожніської закутини, з кожної печері, з кожної землянки, де тільки дихало якесь життя, піднімався в гору дим. Люди вели боротьбу з студіню, старалися розігрітись, чим і як могли.

Хоча це вже був ранок, вулиці Н. були пусті і без життя. Хтож бувби такий нерозумний виставляти в цю лють голову з дому. Найвище час від часу появлялися на одному кінці вулиці або на другому, неначе тіни люди закутані в кожухи, бурки та плащі, із завиненим носом і ротом, покриті інеєм. Якась конечна потреба змусила кинути їх любі, теплі житла. Тай ішли вони не кроками, а бігли що.мога, сливе без віддиху.

В таку годину появилося на дворі, на кінці вулиці двоє малих дітей, семи й десятилітнє. Біднятка були так худі, що можнаби повірити, що це мерці, що встали з гробу. Ледви мож було глядіти на їх без остраху. Обоє мали відкриті голови, розбурхане волосся по якому розсипалися обильно зірки інею. Іней опав теж і на брови та вії, що надавало дітям незвичайний вигляд, який викликав милосердя. Наготу їхніх тіл вкривало ледви кілька пошарпаних лахів і годі було вгадати, що кожна з частей їхнього одягу зображувала, що саме було штанами, що сорочкою, а що куртиною.

Вони не були з Н., а прийшли як виселенці з далека, з нещасної, окрівавленої країни, без опіки батька, матері, господаря... круглі сирітки. Про свій бідний, рідний край, що став добичю огню й меча, знали маленькі нуждарі тільки дуже небагато, або може й знали багато, та не оповідали ніщо. Вони говорили тільки, що в цій країні, там мучать, там бють людей. "Нашого батька й нашу неньку вбили одно за одним на смерть, а ми обоє нещасні втекли й як втікачі прибули тутечки..."

Біднятка спали ніччю в стайні одного побожного чоловіка. Там багато худоби й тепло тамечки... Зразу пробували спати в жолобі великих буйволів, одначе ці полохалися на вид незвичайних тіл і форкали. Біднятка злякалися тай утекли до малого нужденного телятка, що теж було худе, теж сумне, теж нещасне як обі сирітки. Мати бідного звірятка згинула вчасне, а не було ніякої корови,, щоби воно могла її ссати. Тому кормили його сіном, та воно не могло ще гризти, ще не звикло було до цього. Брало поодинокі стебельця, жувало й випускало назад із рота. Воно було завжди голодне, завжди теж сумне, звішувало голову й худіщало з дня на день.

Нещасному завжди нещасний потіхою. Осиротіле телятко прийняло радо, гостинно осиротілих діток. Вони заприязнилися й полюбилися. І коли ніччю обі сирітки, обхопивши одно одного за шию, в тісних обіймах спали в жолубі, то й телятко клало свою малу мордочку на край жолуба й засипляло, дихаючи на дітей теплим віддихом. Діти були вдоволені, тільки меншенький сирітка зривався частенько ніччю, кричав плакав і ридав та жалувався відтак, коли збудився старшенькому братчикови, що "вони" приходять, хапають і вбивають його. У темряві стайні боявся він демонів і злих духів. Брат обнімав його тоді кріпше й заципькував його тай вони знову засипляли.

У стайні було їм гарно, дуже гарно. Вона була тепла. Рано зривалися вони вчасно та з дяки за гостинність замітали, чистили й сушили насамперед коло телятка, гладили його, а відтак виносили гній із під інших звірят і вибігали на вулиці.. просити хліба. Так вони жили й були вдоволені. Не було нікого, хто переслідувавби їх.

І давніше тинялися вони сливе щодень вулицями. Місцеві мешканці бачили їх у цім самім лахміттю, таксамо босих, із ненакритими головами й розпелеханих, як і сьогодні й ані в одніського не зворушувалася совість. Ах, таж веремя було тепле й сироти безсоромнішали теж щораз більше, живуть же прошеним хлібом — думали вони й заспокоювали свою совість. Та сьогодні сироти були знову на вулиці й це було страшне. Цеж невиносима студінь, навіть гаденяти годі в таку студінь оставати на дворі. "Це гідне милосердя!" думали прохожі. Ах якіж вони босі й бігають дріжучи. І чого то мусять вони конче й сьогодні виходити. Ах докучливі жаби!

"Падоньку, падоньку! Глянь но на їх!" — сказала закутана в кожух товста стать до свойого товариша, вказуючи на двоє сиріток, що перебігали біля їх. Оце дошкулює чоловікові, мені зовсім горяче. Як вони дріжать, мій Боже, чого вони вийшли з свойого гнізда!" І в душі бажав він собі, щоб ці сироти сьогодні не виходили були, або щоб він бодай не бачив був, як вони так трясуться. Це не жарт, полуденок зовсім попсований. "Коли вони мені при столі прийдуть на думку, могтиму тільки на силу їсти!" думав він і морщив лице.

Другий запримітив, що в його приятеля озвалася совість і він хотів вирвати його з цього немилого положення. "Ах, чого непокоїшся непотрібно зза їх, друже, вони привикли до цього, вони видержать це. Певно, що інше булоб, що Боже борони, колиби твоїх або моїх дітей постигло щось таке. Знаєш, колиб то мойого Осика тепер навіть із окривалом вислав, так він замерз би на місці, вірмені, він замерз би. У цих знову що іншого, вони видержать". Вияснення було розумне. Товста стать і її товариш подалися дальше.

Та сироти тинялися вулицями й зовсім не дивувалися, що в таку невиносиму студінь були на дворі, тоді, коли ніяка дитина в їхньому віці не показувалася. Вони знали тільки, що вони, хоч було дуже студено, хоч вони були півнагі, босі й без накрить на голові, мусіли йти під двері просити хліба. Вони були дуже голодні, від учора з полудня не їли ніщо.

"О, Ґалло, що за студінь, ах! — сказав меншенький, наближаючи стиснені, обезсилені пальці до синіх ґуб й тупотячи ногами по снігу.

"Так, Марто, страшна студінь, біль дістається аж у серце, ходи скоро!"

"Ах, стайня була тепленька!" — говорив дальше малий плаксиво й сумні сльозини повисли з вій та замерзли не впавши долі.

"Там було тепло, та ми голодні, щож нам діяти!

Малий замовк, кусав губи та хухав на пальці: ху, ху.

Аж задержалися перед великою брамою, що стояла отвором. Серед подвіря лежав скулений зза великої студені й спав великий пес. Він не замітив дітей, що боязко, держачися за руки, непевною ходою ввійшли на подвіря. Пройшли кілька ступнів і замітили грізну собаку. Старший задержався й не важився йти далі.

"Марто, собака кусає, вертаймо!"

"Ах, я такий голодний, мене морозить, кудиж нам іще йти" — лепетав малий! "Тутечки живе багач, ми випрохаємо шматок хліба й побіжимо назад до стайні, так студено, ми зовсім перемерзли".

Вони пройшли ще пару ступнів й думали пройти крадьком попри собаку та підійти до хати. Однак скрипіт снігу збудив собаку. Вона підвела голову в гору, замітила обоє обшарпаних дітей, скочила з люттю й кинулася на їх. Свідомі небезпеки скричали діти й прикучнули в снігу. Так завжди бороняться жебраючі діти й жінки перед нападами собак. Мабуть хочуть ці слабі ества, показуючи себе отак переможеними, викликати в серці звірюки милосердя. І справді собака задержалася. Лють собаки вщухла перед беззахистністю сиріт. Він поклався неподалік їх, головою на лабах, неначеб хотів обоє бідняток стерегти, щоби не встали та не втекли. Був це вид, що зворушував серце та поривав до сліз. Обоє босі, в лахміттю дріжучі діти, з ненакритими головами, з синіми губами та опухлими руками, що ними обнялися обоє, сиділи притулені до себе на снігу й плакали. Крупи інею гралися в студеном повітрі й вируючи спадали на розкудовчене волосся. Люта собака поклалася на їх боці й бурчала. Здавалося, ждала, чи біднятка підведуться, чи ні, щоби кинутися на їх і розшматувати. На подвірі не було нікого. Діти не переставали розпучливо плакати й кричати. Наляканими очима гляділи то на собаку то на двері дому. Вижидали відтіля рятунку. Вкінці двері відчинилися з гуркотом і на порозі появилася жінка.

— Шматка хліба! — закричали діти враз дріжучим голосом.

— Безстидні жаби, я так і казала, що це вони! — бурмотіла вона, вийшла в хату й винесла шматок хліба, дала переляканим дітям і вернула в хату.

Діти хопили хліб й коли готовилися спішно втекти з двірей, собака скочила й поза їхньою спиною кинулася на їх, хопила меншого сирітку за ногу й розшарпала її з лютим скавулінням. Налякана дитина скричала й упала долілиць із хлібом у руці, а більший, що не знав, чи йти з поміччю, чи тікати стояв безрадний і плакав. Господиня вибігла й прогнала люту собаку. Коли вона взяла малого за руку й вела його, він важко стогнав. Гострі зуби звіра роздерли його малу ногу. Каплями спливала кров із рани й спадала на сніг. Дитина держала руку на нозі й рука закровавилася. Наляканий узяв він її назад, глядів то на руку, то на зрапену ногу й став іще голосніше ридати. Та все таки зігнувся, підняв хліб і подався, штильгукаючи й стогнучи за братом. Кров усе ще слезила з ноги й вони оба хлипали, кілька разів побачили червоні каплі. Однак виголодніші, дріжучі діти розділили між себе закрівавлений хліб. Кожний узяв шматок і пішли далі.

Не часто шматок хліба окуплений так дорого!

Переклав **Антін Лотоцький.**

*) Аветіс Агаронеан улюблений вірменський письменник, родився 1866 р. в Іґдірі, селі де сходиться границя Росії, Персії й Туреччини.

Ріжні Вісти

ФРАНЦУЗИ ВІДДАЛИ ҐРИНШПАНА НІМЦЯМ

Французький уряд передав німецькій поліції Жида з Польщі, Гершела Ґриншпана, який в 1938 році убив у Парижі секретаря німецької амбасади, барона Ернста фом Рата.

МАЮТЬ СКАЗАТИ, ЩО ЦЕ Є ДЕМОКРАТІЯ

У Вашингтоні буде конференція представників 115 американських університетів, які мають сформувати думку, що визначає демократія.

Лідери конференції кажуть, що з уваги на загрозу з боку "тоталітаризму" якого системи є проти-наукові, проти-фільософічні й проти-релігійні, демократія мусить самовизначитися. Наука, фільософія й релігія можуть зберігтись лиш у такім світі, де людина находить пошану як одиниця, яка разом з другими витворює вартість людства.

Але демократія виявила свою слабість супроти тоталітаризму.

РУМУНІЯ ВІДДАЛА БОЛҐАРАМ ДОБРУДЖУ

Між Болгарією й Румунією підписано 7. вересня формальний договір в справі відступлення південної Добруджі Болгарії.

Новий договір повертає назад Болгарії 7,726 квадратових кільометрів території з населенням около 375,000 осіб.

Болгарська окупація відступленої території пічнеться 14. вересня; військова окупація наступить чотири дні пізніше.

Відступлена Болгарії територія була забрана Румунією в 1912 році по балканських війнах.

Болгарія дістає смугу землі широку поверх 40 миль, з включенням провінцій Доростол і Каліякра.

НОВІТНІЙ САМАРИТАНИН

Джордж МекКленен в Питсбургу має ідеал життя. Він через 15 ріт рятує добровільно життя від наглих випадків. Досі він врятував 629 осіб і заслужив собі на прізвище "Спасаючий життя Гос". Він біжить на місце пожеж, вибуху в копальнях та на місце інших живлових нещасть. Давніше він був пожежним сторожем.

НІМЦІ НЕВДОВОЛЕНІ З ШВАЙЦАРІЇ

Німеччина далі протестує проти того, що британські літаки літають над Швайцарією, а Швайцарія відповідає на те "слабими протестами перед Англією". Мабуть у звязку з тими німецькими протестами Швайцарія повідомляє, що скріпила свою протилетунську артилерію тяжкими гарматами, якими буде обстрілювати ті літаки, що перелітають край без дозволу швайцарської влади.

Президент Парагваю ген. Йосип Ф. Естагарібія та його жінка згинули в суботу в літаковій катастрофі.

БРИЛЯНТОВІ ПРИКРАСИ ЧЕРВОНИХ МАРШАЛІВ

Верховна Рада СССР ухвалила, щоб військові репрезентанти країни пролетаріяту, совєтські маршали, носили для прикраси особливі зірки з золота й плятиння з брилянтами. На кожній зірці має бути по пять брилянтів ваги 3 карати і 2 менших, вартости кількох тисяч долярів.

А в той час міліони населення в Совєтах пухнуть або гинуть з голоду. Це значить — пролетарська влада.

Стережіть Здоровля

Ваш лікар то сторож вашого здоровля. Ходіть до нього періодично, щоб він міг досліджувати стан вашого здоровля. Коли він запише для вас ліки, ми будемо раді скоро і ввічливо обслужити вас.

Почтові замовлення виповняємо скоро і точно

MAZANA

ідеальна масть для екземи, сверблячок, прищів і інших скірних недуг.

Мала пачка 50c, велика $1.00.

WESTERN STOMACH POWDER

порошок для жолудка проти диспенсії, квасного жолудка, проти недуг органів травлення, при яких витворюються гази, згага, біль голови.

Пачка 75c. — 1 фунт 1.50

CREOCO COUGH ELIXIR

проти кашлю, перестуди, бронхіту і горляних іритацій. Скоро звільнює харки й увільняє подразнення.

Мала фляшка 75c., велика $1.25

TONO-VIM

має в собі вітаміни B1 і B2

побуджуючий і звітамізований тонік для виснажених нервів. Для знервованих або виснажених працею, для тих, що втратили апетит і втратили контролю своїх нервів, і інсомнії. Цей тонік має особливу вартість для тих, що вертаються до здоровля. Вітаміни B1 і B2 додано на те, щоб доповнили в організмі брак тих елементів, що є есенціяльними у зрівноваженні кріпкости тіла, мозку і нервів.

Фляшка $1.00 і 15c пересилка.

The Western Pharmacy
Sereda's Drug Store
10310-101 Street, Edmonton, Alta.
або
Sereda's Drug Store
RADWAY, ALTA.

На Біль Крижей Уживайте
УКРАЇНСЬКУ МАСТЬ — ЧУДО

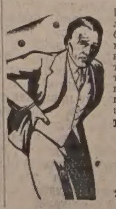

Виличує ріжні болі як: ревматизм, біль крижей, ломання костей, рук, ніг і інших частей тіла. За одним натертям біль уступає. Ціна $1.00 з пересилкою. Пишіть до —
THE T. EATON CO. LTD.
Winnipeg, Man.
або до
Dufferin Avenue Drug Store
239 Dufferin Ave.
Winnipeg, Man.

100-Процент Чистий Лай
ПЕЛЮСТКАМИ

Foremost

ПАКОВАНИЙ В ЕДМОНТОНІ

Особливо відповідний до Роблення Твердого Мила

На відворотній стороні калітки є точні вказівки в українській мові про те як виробляти мило.

H. H. COOPER LIMITED
EDMONTON, ALTA.

САМІТНИЙ КЕДР

На півночі кедр одинокий
Стоїть на страшній вишині
І сніжною млою повитий
Дрімає і мріє у сні.
Він мріє про пальму чудову,
Що десь у південній землі
Самотньо і мовчки сумує
На спаленій сонцем скалі.

(Гайне).

Небажані докази побожности

Настоятелі православної церкви в Шангаю видали розпорядок, забороняючий жінкам закрашування на червоно уст крейдами, перед входом до церков. Сталося це тому, що показалося, що дорогоцінні часто образи святих поваляні до того ступня слідами поцілунків побожних православних християнок, приходячих до церков, що трудно було їх вичистити. Церковні власти вважають того роду докази побожности святотатством.

КАЖУТЬ, ЩО КОМАНДАНТА ВАРШАВИ РОЗСТРІЛЯНО

Англійська пресова агенція "Бритиш Асошіейтед Прес" оповістила, що бувшого бурмістра Варшави, Стефана Старжинського розстріляно в німецькому концентраційному таборі в Дахав (Баварія). Як твердить повища агенція, Старжинського мав розстріляти німецький екзекутивний відділ дня 1. вересня, в першу річницю наступу німецьких військ на Польщу.

Старжинський мав 47 літ. Як відомо, він підчас облоги Німцями Варшави оповістив себе командантом всієї польської залоги у Варшаві і короткий час уперто обороняв польську столицю.

ГЕН. ФРАНКО ОДЕРЖАВ НІМЕЦЬКИЙ ОРДЕН

Римська радійова стація подала таку новинку з Мадриду: Згідно наказу фірера Адольфа Гітлера, німецький амбасадор в Мадриді удекорував начальника еспанської держави ген. Франка великим хрестом німецького ордену Чорного Орла.

Та нам виглядає що Франко не дурний і відзначення тут нічого не вдіє. Франко не хоче воювати з Англією, щоби кріваватися за інтереси Гітлера і Мусолінія.

З ІСТОРІЇ СУБМАРИН

Коли вірити історії, то ще за македонського короля Олександра Великого (четверте століття перед Христом) були спроби під водою затоплювати ворожі кораблі. В середніх віках багато інжинірів старалися здійснити мрію плавання під водою, але без успіху. В 19-му віці є щораз то більше спроб, головно в Америці, а німецький моряк Вільгельм Бавер (1822-1875) 25 літ будує підводні човни. Але, на жаль, всі спроби будови розбиваються об засадничі речі: відповідне стрільно (підводний човен мусів був приплисти аж під ворожий корабель і там заложити міну) й машину, яка порушувала б підводний човен.

Врешті в 1888 році у Франції збудовано перший підводний човен. Він викидав з себе торпеду (яку винайшов австрійський старшина — моряк Люппіс) і "від біди" можна була ним плисти під водою. Був він 18 метрів довгий і важив 30 тон. По воді плив зі швидкістю 9 морських миль, а порушували його електричні машини. І перше на ньому помістили періскоп, себто прилад, яким можна виглядати на поверхню моря.

В 1896 році збудовано в Італії перший підводний човен і названо його "Дельфіно"; в тому самому році Америка збудувала теж перший підводний човен, а Англія щойно в 1901 році. Кожний з човнів мав дві торпедові рури.

Але перші підводні човни були так збудовані, що могли плисти лиш під водою. В 1906 році почали будувати човни так, що вони могли плисти на поверхні моря, а нападаючи, занурюватися під воду.

Починається швидкий розвиток підводних човнів. У 1913 році тягар човна доходив до 800 тон, а швидкість 18 морських миль. В 1900 році залога складалася найбільше з 12 людей, в 1914 — в підводнім човні вже могло зміститися до 40 людей, а сьогодні до 120.

Зверхнім виглядом підводний човен нагадує долішню частину звичайного корабля. З гори човен замкнений низьким чердаком, на ньому округла вежа команданта. Вище, над нею, дві рури: очі човна — періскоп.

Стіни, поволока човна, є подвійні. Між одною стіною і другою містяться збірники на воду, оливу і т. д. Підчас їзди по воді човен пливе на зверхній поволоці, коли ховається під воду, простір між стінами наповнюється водою (бо треба обтяжити човен), і тоді човен пливе властиво на внутрішній поволоці.

Під водою жде човен найбільший ворог: тиснення води. Це тиснення збільшується з глибиною.

Тому то внутрішня поволока човна надзвичайно сильно збудована. Грубість поволоки так обчислена, що до глибини 100 метрів (поверх 320 стіп) човен безпечний перед тисненням води.

Коли човен ховається під воду, то мусить статися важчим. Збільшує він свій тягар у той спосіб, що набирає до середини води. Щоб знов вийти на поверхню, він викидає (го повітря) небажану воду. при помочі помп або згущеного. Ясно, що човен має тимбільшу вартість, чим скорше може сховатися під воду. Перші човни потребували на це около пів години, сьогоднішні човни тонуть упродовж одної мінути.

Звичайно під водою човен пливе в глибині 20 до 30 стіп. Воно, з другого боку, дуже невигідно, бо плесо моря майже завжди неспокійне. Рух хвиль кидає човном і човен може дуже легко потонути, він іде вгору або вдолину. І тому найновіші човни є так збудовані, що можуть плисти 50 стіп під водою, себто в глибині, в якій не відчувається руху хвиль.

Над водою вистає тільки малесенький кінчик періскопу — очей човна.

Найстрашнішою зброєю підводного човна є торпеда. Сьогодні човен є узброєний в 4 до 15 торпедових рур.

Ст. Темницький.

P. MANNING LUMBER CO. LTD.

За найпевнішою обслугою й низькими цінами ріжного роду будівельних матеріялів вдавайтеся до нас.

10443-80th Avenue EDMONTON Phone 32051

Про Здоровля

Добрий сон — це здоровля

Коли лежимо без руху, здавалосяб спокійно, а при тім за мучує нас якийсь душевний неспокій, нічні страхи, легкий сон, що його ледве шелест може перервати, — то це все ознаки безсонниці.

Недомагання шлункові або зимні ноги можуть навести лихий сон. Найбільше під цим оглядом терплять нервові люди, що їм їх нерви загалом не дають заснути.

В цьому випадку поганий сон є наслідком недуги нервів. Коли усунути причину недуги, повертається й сон.

Головне — треба нервовим людям вистерігатися душевних напружень і фізичної перевтоми. Навіть здоровому чоловікові шкодить, коли він дуже перетомлений кладеться до ліжка.

Правда, він спить тоді до непритомности твердо, одначе сон той не є здоровий.

Дуже добре діє на сон багато руху на свіжім воздусі. Найкраще переконуємося в цьому на дітях.

Нікому не є вказане йти спати зараз після вечері. Між вечерею й сном повинна бути бодай двогодинна перерва. Тепла купіль ніг перед спанням дуже добре діє. Хто може, то ще краще повинен брати повну купіль. Відсі пішла й пословиця: "спить, як по купелі".

По можности вистерігатися штучних, насонних середників. А вже найгірше призвичаїти до них організм, так щоб він без них не міг обійтися.

Втома і Відпочинок

Коли найлучше працюється.

Почування втоми це свого рода сигнал, котрим наш організм дає знати, що має досить праці й потребує відпочинку. Одначе більшість людей томиться занадто скоро, коли ще про якенебудь вичерпання сил організму не може бути мови. В багатьох случаях це залежить від психічного наставлення до виконуваної праці. Коли вона цікава для нас, займає нас і дає нам вдоволення — тоді можемо працювати довго без втоми. Натомість праця нудна, прикра й нерадо виконувана томить значно скоріше. Крім того негативне наставлення може бути вислідом змін успосіблення при неврастенії і т. п. Вкінці треба памятати, що загальне ослаблення нервової системи впливає відємно на видержливість у праці. Навіть при фізичній праці почування втоми випливає більше з вичерпання енергії нервової ніж мускулярної.

Коли хтось занадто скоро томиться, повинен передовсім сконтролювати своє наставлення до праці. Вправді може бути трудно знайти приємну і займаючу працю, одначе наставлення завсіди можна змінити при добрій волі. На випадок недуги треба лічитися. Коли йде про відзискання втраченої видержливости, то головну ролю відіграє відпочинок. Найлучший відпочинок — сон. Одначе не вільно цілого вільного часу праці переспати. Треба перевести час так, щоб дати нервам можність відпруження. В вільних хвилях не треба пересиджувати в задимленій і запорошеній кімнаті, не заливатися алькоголем. Побут на свіжім воздусі навіть в вечірних годинах, якийсь не занадто форсовний спорт, найлучше допоможуть відзискати енергію та охоту до праці.

Сіль як лік

Кухонну сіль, котрої уживаємо до страв, щоб дати їм смак, можна примінити також в багатьох інших случаях і з великим пожитком. Сіль це помічна субстанція при творенні кліток наскірка, скріпляє кости, ділає гігієнічно в жолудку, устній ямі і т. д. При очнім запаленні або ропненні що повстає через ослаблення зору читанням або працею при невідповіднім світлі, добре приготовити такий розчин: на пів літри переваренoї або дестильованої води , 1 малу ложечку чистої кухонної соли. В теплім розчині вмочувати гігієнічну вату або полотенце і що години промивати очи. Як гігієнічне средство для устної ями сіль скріпляє ясна й очищує зуби від осаду та через те запобігає їх скорому псуттю. Добре приготовляти розчин: до склянки теплої води всипати ¾ чайної ложечки соли і тим розчином полокати устну яму по кожнім їдженні. Сильніший розчин, 1½ ложечки соли на склянку води, може служити як лічниче средство при запаленні горла. Ним треба полокати горло що 15 мінут.

ГОЛОВНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО в справах: Звязок зі Старим краєм, горожанські папери, шифкарти, купно-продаж ґазів, акрів, фармів та інших ріжних справ. Залучіть марку на відповідь.
D. GERYCH, Notary Public, 652½ Main St., Winnipeg. Res. Tel. 21 176.

Уплянуйте Поробити Свої Покупки в ІТОНА

Вважно перегляньте ІТОНОВУ Летючку, яку доставлять до вашого дому в середу.

Четвер -- Пятниця -- Субота

ТО ДНІ ВЕЛИКИХ ЗАКУПОК В ІТОНА

T. EATON C° WESTERN LIMITED

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Всч. о. Йос. Сеньків ЧСВВ прислав збірку з української греко-католицької пархії св. Николая в Кенорі, Онт. **$6.00**

Вп. п. Д. Саранчук прислав з нагоди пращального вечерку парохіян української греко-католицької церкви свому пароховi Впр. о. Каменецькому, збірку, яка там відбулася, з тої нагоди **$4.33**

На заклик п. Мих. Шваги підчас пращального несподіваного вечерка для п-тва Турковців і Головатих в салі під Укр. Греко-Католицькою церквою в Калгарах, Алта., зібрано на Укр. Вісти **2.60**

Забава з нагоди 65-их роковин пані Ярмуш принесла збірку **$2.00**
Збірку прислав п. Д. Саранчук.

З нагоди похорону бл. п. Івана Якубця, Москалики, Алта **2.00**

З нагоди весільної забави в Українськім Народнім Домі для новоподружених молодят Р. Яхніцьких зібрано **$1.10**

Семенюк Михайло, Мус Джо, Саск. .... **.25**

Всім ласкавим зарядчикам і жертводавцям щира наша подяка.

Адміністрація.

З Укр. Народнього Дому в Едмонтоні

Подаємо до загального відома програму праці Народнього Дому на цей тиждень:

(1) Проби співу відбувають ся в середу і пятницю вечером о год. 8.30. Обовязком всіх членів Співацького Гуртка численно прибути на означені проби, бо робляться приготування до празника в Едмонтоні на 29 вересня.

(2) В суботу, 21. вересня, о годині 8.30 вечером, Народній Дім устроює фамілійну забаву для старших.

(3) В неділю 22 вересня, о годині 8.30 вечером, Аматорський Гурток відограє гарне представлення.

Просимо українське громадянство взяти численну участь у згаданих підприємствах.

Заряд Н.Д.

Увага, Рокстон і околиця!

Місцевий Український Военної Помочі Комітет приготовляє

ДЕНЬ ПІОНІРІВ

що відбудеться в неділю, 22. вересня, 1940. — Свято небуденне.

Програма того дня обширна й займаюча. Початеться Богослуження у 2-ох церквах. По Богослуженні й молитві за піонірів, мертвих і живих, буде парадний похід, перекуска і промови позамісцевих бесідників. Вечером в Українськім Народнім Домі величавий концерт з відповідними промовами поважних гостей у мові англійській.

По півночі для розради, забава з музикою й танцями.

Комітет запрошує всіх прийти і своєю присутністю вшанувати місцевих піонірів і помогти Канаді, а тим самим Британії чим можемо — виграти війну.

М.У.В.П.К.

БРАЦТВО СВ. ІВАНА МИЛОСТИВОГО У ВІННІПЕГУ

Подаємо до відома членам і членкиням, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 22. вересня, 1940 р., о годині 1.30 пополудні у Брацькій салі при 607 Фльора Улиці.

Обовязком всіх членів прибути на збори на означений час, щоби почути звіт фінансовий і взяти участь у других важних справах.

За Заряд:
Гр. Іваськів, голова. **Йосафат Савка**, секретар.

WE WILL NOT BE UNDERSOLD

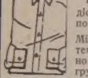

$1.50 Мужеські молскин РОБОЧІ СОРОЧКИ дістанете в нас по **95c**
Міцна тяжка матерія в темних кольорах. Гарно вшиті з кишенею на грудях. Розмір 14 до 17

$4.25 МУЖЕСЬКІ РОБОЧІ ЧЕРЕВИКИ по ціні .. **2.95**
Кілковані й шиті підошви. Солідна робота, з тревалого ременя. розміри 6 - 11

Осінна Випродаж Робочого Одіння

Якраз тепер пора купити убрання й обув для роботи, коли ціни дуже низькі. Ми дали до кожного департаменту кілька провідних річей і сподіємось, що ви скористаєте з того. Відвідайте Стор АРМІ і НЕЙВІ кожний раз як буваєте в місті — в нас працюють українські клерки, що радо поможуть вам вибрати потрібні річи. Все з їди й з убрання завжди в нас дешевше. Тому купуйте в нас і щадіть гроші.

З НАГРУДНИКОМ МУЖЕСЬКІ ОВЕРОЛС І ЖАКЕТ з тяжкої матерії, міцно вшиті, всіх розмірів, штука...... **$1.65**

$2.50 МУЖЕСЬКІ РОБОЧІ ШТАНИ пара за **$1.89**
Темні кольори — сиві й брунатні. З закладками в споді, багато кишень ітд. Розміри 32 до 46.

$2.50 Мужеські гарні ДОВСКИН ЖАКЕТИ по ціні **$1.40**
Тяжка матерія. Кольори: сирові і синій. Теплі й вигідні до праці. Розмір до 46

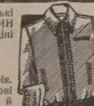

СПІДНЕ ШМАТТЯ ДЛЯ ВСІЄЇ РОДИНИ

$1.50 Хлопячі КОМБІНЕЙШЕНС по ціні 79c
гарні підбиті, тяжкі, крапковаті. Всі розмірів до 34.

$1.39 Мужеські КОМБІНЕЙШЕНС, матерія в пружках, сут 98c
Середньо тяжкі, всіх розмірів 36 до 44.

$1.95 мужеські КОМБІНЕЙШЕНС по ціні 1.49
підбиті, високий ґрейд, якраз для тих, що працюють

$2.95 КОМБІНЕЙШЕНС ДЛЯ БАТЬКІВ
Тяжка, пружковата матерія, елястична, довго носиться, по. **$1.98**
Це зимове спіднє шмаття дістанете по літній ціні. Купуйте тепер!

ARMY & NAVY DEPT. STORE
101st STREET, EDMONTON, ALBERTA

Пікнік у Ню Брук, Алта.

відбудеться в неділю, 6 жовтня, під відправі коло церкви. Відтак буде спільний обід і бінго. Отже запрошую всіх прибути.

Комітет.

Бомбові літаки "збомбардували" Едмонтон

Три бомбові аероплянн зробили були в середу о пятій годині пополудні, "напад" на Едмонтон і "збомбардували" його . . . летючками, в яких був заклик до населення підписувати субскрипції на другу военну позичку Канади, яку проголосив уряд на суму 300 міліонів долярів

ВОЄННІ ЩАДНИЧІ ЦЕРТИФІКАТИ ЯК ДАРУНКИ

Не тільки можливо, але й дуже практично, давати Военні Щадничі Цертифікати як різдвяні дарунки своїм родичам та приятелям.

Немає потреби брати підпис тієї особи, кому цертифікат даєте. Кожний може купити цертифікат і не потребує турбуватися про відписи.

Цертифікат буде виписано на імя того, кому він призначений, і буде доставлений на подану адресу. Між іншим, на цертифікаті буде подано імя того, хто за него заплатив, отже це лишиться памяткою для того хто одержує.

Ті, котрі мають намір купувати цертифікати, хай постараються о це вчасно, бо сподіються великого попиту за ними.

Албертійський Українець дістав сколаршип

В Ледуку в Алберті відбулися 10. вересня пописи учнів вищих шкіл, в яких взяли участь 20 кляс з одинацятьох шкіл того дистрикту.

Там були пописи з рільництва та таких шкільних предметів як: елементарні науки, промислове мистецтво, краснописання та суспільні студії й здоровля.

Сколаршип рільничої школи за найвищі осяґи з тієї ділянки науки одержали: Патрішія Вест і **С. Яремко.**

В тих пописах взяло участь 1,064 учасників, з них 283 в рільництві, 67 в плеканні худоби, 30 у деревних виробах, 107 у варенні й шитті, а 578 приступило до пописів з академічних наук.

В тих змаганнях ще ці Українці були винагороджені:

Тіна Павлюк — за зерно, трави й буряни; Виллям Боярчук — за дріб, Биллі Боярчук — за ручні роботи; Леона Степанко й Елсі Федор — за шиття й мережання; Леона Степанко й Катерина Химера — за промислове мистецтво; Еленора Степова — за краснописання; Катерина Химера за композицію; а Елсі Химера за суспільні студії й здоровля.

Мародери обрабували едмонтонський ресторан

В понеділок досвіта невислідженi досі злочинці обрабували едмонтонський Америкен Дейрі Лонч. Вони розбили касу й забрали звідтіль 900 долярів. До ресторану ввійшли з пивниці, розбивши там залізні засуви дверей. В пекарні ресторану працював тоді одинокий пекар. Мародери зловили його, забили уста, звязали руки й ноги, кинули на долівку, лишили одного , щоб його пильнував, а решта пішли до каси, розбили даєловий замок, відчинили двері, забрали гроші й повтікали.

Поліція шукає за злочинцями, й арештувала 44-літнього якогось Томисона.

АНГЛІЯ ЗРОСТАЄ В СИЛУ З КОЖНИМ ДНЕМ

Таке заявив британський прем'єр Винстон Чорчил, витаючи новий контингент канадійських вояків, що приплили з Канади, щоб боронити імперію.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЖИДІВСЬКУ АРМІЮ

В Лондоні жидівські кола проголосили, що вербуватимуть до жидівської армії, що буде боротись по стороні Англії проти Гітлера, архиворога Жидів. Спершу хочуть звербувати 100,000 вояків, головно з Америки. Англія має дати гроші на виеквілування цеї армії.

Англійці мають незримі літаки

Німці твердять, що Британці послугуються у своїх налетах на німецьку територію невидними літаками. Одного такого літака Німці, кажуть, зістрілили, і тепер його студіюють. Невидність літака спричинює нововинайдений лякер чорної барви, яким Британці мастять долішню частину своїх літаків.

Пущене вночі світло на такий літак робить його невидним і Німці стріляють тільки в напрямку тіні, що відбивається від літака на хмарах.

Британці те твердження Німців заперечили, й кажуть, що Німці пустили таку поголоску, тому щоб виправдати свою незмогу зупинити налети британських літаків на свою територію.

ПРО НАПРУЖЕННЯ МІЖ СОВЕТАМИ І НІМЕЧЧИНОЮ

Не перестають кружляти поголоски, що таки існує непорозуміння між Советами і Німеччиною. Так є, що Мадярщина зібрала великі военні сили в Карпатській Україні, зокрема біля Ужгороду. В Карпатській Україні мають бути вже німецькі частини, що мають відійти на румунсько-советську границю.

ФРАНЦІЯ ОПЛАЧУЄ КОШТИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

Франція мусить понести важкий тягар фінансування німецької армії, що її Німеччина держить на французькій території. Денно такі кошти виносять $2,500,000. А за один рік виноситимуть $925,000,000. Видаток цей буде тяжчий ще й тому, що Франція потребує великої суми на відбудову краю і піднесення промислу, який тепер цілковито підупав, бо нема потрібного на це капіталу, ні сирівців.

ДРІБНІ ВІСТИ

У Монтреалі помер 10. вересня ліберальний сенатор — Марцелін Вилсон. Він був членом канадійського сенату від 1911 року й був назначений сенатором ще за премієра Лоріє. Кілька годин перед Вилсоном помер у Монтреалі другий сенатор Ґілямі Фото. Він був у сенаті від 1933 року за премієрства Бенета.

Міністр війни Ралстон виїхав літаком на скору інспекцію військових округів й таборів в Західній Канаді. Він буде подорожувати около 5,000 миль повітрям. Міністр вже обїхав східні та бори й тепер обїде західні. В пятницю прибуде з Ванкуверу до Саскатуну, а звідти поїде в суботу на огляд табору в Дон дирн.

В Монтреалі арештовано та інтерновано трьох членів незаконної комуністичної партії Канади. В їх домах найдено комуністичні літератури. Арешту доконала кінна поліція на підставі Приписів оборони Канади.

Одною з причин чому пшениця є дешева за военного часу є те, що інші краї, що теж продукують пшеницю, мають великі запаси і пропонують її за низьку ціну. Канада мусить конкурувати з тими краями і звичайно це тримає ціну в долині.

В Каїро, араб відмовився від сорок долярів, коли йому запропонували такі гроші за його безвартісного верблюда. Таку пропозицію зробив полісмен, і коли араб відмовився, враз повстало підозріння, що тут щось не добре. Пізніше цего верблюда було "заарештовано", а в його шлунку знайдено 164 фунти опіюму у фляшках. Так працюють контрабандисти.

Американський Тиждень Освіти, що має відбутися в днях 10 - 16 листопада ц. р., між іншим має обговорювати такі питання — Збагачуюче Духове Життя, Розвиток Людських Здібностей, Затримання Людської Свободи і т .д. Так само підготовляються до переведення Американської Неділі Освіти.

Американське Біблійне Товариство повідомляє, що воно розпродало 7,379,908 примірників Святого Писання в році 1939. Ці примірники було продано в сорок ріжних краях, майже на 200 мовах.

Британське міністерство летництва видало апель до народу вписуватись до летунських шкіл — на пільотів, операторів машинових крісів та радіооператорів. Вік аплікантів продовжено: досі вік їх було обмежено до 32 роки, тепер можуть вступати до тієї служби люди до 37 років віку.

Албертійська к о оператива, що обєднує годівців овець в Алберті, вислала цього року на схід Канади 80 тон вовни. Стільки вовни було вислано з цієї кооперативи в 1934 році. Минулого року кооператива переслала була через свої висилкові бюра лиш половину цьогорічної кількости.

Дружина Миколи Команицького з Голден, Алта., пішла до шпиталю в Едмонтоні. Авто, що ним їхав Команицький, зударилось на одній з едмонтонських вулиць з другим автом. Підчас колізії відчинились двері авта Команицьких і пані Команицька вилетіла на брук і розбила собі ногу.

7-літнього хлопчину, Рудольфа Бовзало, застрілив нехотячи його десятилітній брат підчас полювання на кріликів. Це сталося минулого тижня в околиці Атабаски в Алберті.

В Алберті почався в суботу мисливський сезон на дикі качки. Сезон на степові кури зачнеться 1-го жовтня і триватиме до 31 жовтня. Диких качок цього року є дуже багато.

Едмонтон і околиця мали цієї осени перший приморозок з неділі на понеділок. Температура обнизилась була тієї ночі на 1 степень нижче мерзнення.

Албертійський Університет одержав два грошеві дарунки для наукових розслідів: $1,000 від Національної Дослідчої Ради для департаменту біохемії, і $1,500 від фундації Ракефеллера для департаменту зоольогії.

Стара 77-літня жінка, що живе в околиці Смитфілд, Алта., пішла була до сусідів і подорозі заблудила. Люди знайшли її в лісі три дні опісля. Була виснажена, але при здоровлі.

В ріці Саскачеван, зараз під Едмонтоном, два гребці, що плили по ріці човном, знайшли кістяк дитини, якої череп був пробитий. Лікарі кажуть, що дитина була в ріці ще від весни. Поліція не знає що то за дитина ані хто її втопив.

Рада Публичних Ужиточностей Алберти одобрила нову угоду едмонтонської міської ради з газовою компанією відносно нової цінникової скалі за газ. Про це ми подрібно писали в останньому числі.

ГУМОР

Не той пудер.

— Тіточко, нащо ви пудруєтеся? — спитав у тітки малий Михасик.

— Щоб я краща була, моя дитинко! — відповіла тітка.

Малий Михасик подумав хвилину, а далі каже: "Мабуть ви, тіточко, не той пудер вживаєте".

Яке непорозуміння!

Він грав дуже добре в ґолф і гордився тим. Хотів, щоб і його теща побачила, як він славно грає. Тому одного разу взяв її з собою.

І каже він до свого товариша: "Бачиш? Он моя теща! Я хочу показати їй як я граю.

Товариш глянув, зміряв очима віддаль, тай каже: "Чи ти здурів? А деж твоя галка звідсіль досягне її!?!

По чім пізнати.

— Добрий день.
— Як ся маєте.
— Що чувати? Як там ваші сусіди?
— От сидять дома.
— Мають радіо?
— Радіо? Вони нічого не мають. Ані фортепяну, ані грамофону, ані радіо, ані навіть рефриджирейтора.
— Ну то мусять мати щось!
— А що таке?
— Спокій і гроші.

Між дітьми.

— Мій тато багатший.
— Коли мій тато багатший.
— Неправда твоя. Ви навіть не маєте радіо, тільки твоя мама сама мусить грати на фортепяні.

В школі.

— Яка найбільша водна сила у світі?
— Сльози дівчини, прошу пана професора.

ПРОДАЖА Й ОБСЛУХА
Телефон 26421
WADE & RICHARDS
10166-102nd Street, Edmonton.
Радія — Машини до Прання, Рефріджерейтори Вестінгавза

ДЛЯ РІДНИХ ШКІЛ
Маємо ПЕРШУ ЧИТАНКУ М. Матвійчука, ціна 45 центів. Замовлення з грішми посилайте на адр.:
UKRAINSKA TORHOWLA
806 Main St. Winnipeg, Man.

АДВОКАТИ

J. E. BASARAB, LL.B.
АДВОКАТ І НОТАР
полагоджує справи канадійські і старокраєві.
41 Gariepy Block, Edmonton, Alta.
Телефон 21642

Адвокат і Нотар
ЮРІЙ ШКВАРОК
веде свою канцелярію в
Mundare, Alta.
Полагоджує всі справи канадійські і старокраєві.

Петро Ґрещук, B.A., LL.B.
Адвокат і Нотар
веде канцелярію спільно з
TIGHE & WILSON
перепроваджує справи цивільні й кримінальні у всіх судах
716 McLeod Bldg. Edmonton
Телефон 28196

Harvie & Yanda
Адвокати й Нотарі
202 Bank of Toronto, Edmonton
Можете писати до нас по українськи

Николай Бартман, B.A. LL.B.
Адвокат
веде справи цивільні й кримінальні у всіх судах Брит. Колумбії.
501 Holden Bldg., Vancouver, B.C.

ДЛЯ ВАШИХ УСЛУГ
Знатоки в перевожуванню річей. Криті й Тягарові Вози.
Alberta Motor Express and Transfer
10332 - 104 St., Edmonton, Alta.
Тел. 26522 .. Тел. уночі 72569

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

16. вересня, 1940.

Овес —	
Но. 2. С. В.	14
Но. 3. С. В.	12
Ячмінь —	
Но. 1 С. В.	16
Но. 2 С. В.	16
Но. 3 С. В.	15
Жито —	
Но. 2 С. В.	22
Но. 3 С. В.	17

ЦІНИ ХУДОБИ

Бички —	
Добрі до вибраних	650—700
Середні	575—650
Звичайні	425—550
Ялівки —	
Добрі до вибраних	625—700
Звичайні до середніх	525—600
Корови —	
Добрі	375—425
Звичайні до середніх	275—375
Бугаї	350—500
Годівник —	
Добрі	550—575
Інші вдолину від	500
Телята —	
Добрі до вибраних	700—750
Інші вдолину від	600
Свині —	
Бейкони	7.95
Яйця —	
Гуртівники платять за посилки з фармів.	
Великі А.	18
Середні А.	16
Ґрейд Б.	11
Ґрейд С.	6—7
Сметана (з доставою) —	
Спеціяльний Ґрейд	17
Но. 1	15
Но. 2	11
Без ґрейду	6

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ВІННІПЕГУ

16. вересня, 1940.

Пшениця —	
Но. 1 Нортерн	72
Но. 2 Нортерн	69
Но. 3 Нортерн	65
Но. 4 Нортерн	63
Но. 5 Нортерн	59
Но. 6 Нортерн	57
Фід	53
Трек	71
Ячмінь —	
Но. 1 С. В., 6-гранний	33
Но. 1 С. В., 2-гранний	38
Овес —	
Но. 2. С. В.	28
Но. 3. С. В.	26
Жито —	
Но. 2 С. В.	41
Но. 3 С. В.	36
Лен —	
Но. 1 С. В.	138
Но. 2 С. В.	127
Но. 3 С. В.	119

ЛІКАРІ, ДЕНТИСТИ

Д-Р ІВАН ОРОБКО
Д-Р Е. В. ЗВАРИЧ
Лікарі й Оператори
207 MOSER RYDER BUILDING
EDMONTON, ALTA.

Тел. офісу 24681. Тел. дому 27802
Д-Р М. М. СЕРЕДА
Лікар і Оператор
533 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р ЙОСИФ БУЛАНЖИ
Лікар, Оператор і Акушер
BOULANGER Bldg., EDMONTON
Телефон 22009

ДОКТОР Й. МЕҐАС
Лікар, Оператор, Акушер
10164A-101st Srteet, EDMONTON
Suite 201 Kitchen Blk. Phone 24645

Тел.: — Дому: 27010. Офісу: 25276
Д-р Н. Е. Никифорук
D.M., L.M.C.C.
Лікар — Акушер — Оператор
708 McLEOD BUILDING
EDMONTON, ALTA.
(В будинку напроти почти)

Тел. офісу 21221. Тел. дому 31222
ДР. ІВАН МІСЬКІВ
Лікар і Оператор
232 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р І. ВЕРХОМИН
ЛІКАР І ХІРУРГ
Пересвітлення промінями Рентгена (X-RAY), ультра-фіолетне світло і коротко-лучева машина до огрівання.
DR. J. VERCHOMIN
541 Tegler Bldg., Edmonton, Alta.
Тел. офісу 24543 . Рез. 25884

Д-Р ЮРІЙ ДРАҐАН
D.M., C.M., L.M.C.C.
Лікар, Акушер і Оператор
Член Домініяльної Ради Лікарів
з практикою по шпиталях у Рочестері, Филаделфії, Бостоні, Ню Йорку та Балтимор.
611 Canada Bldg., Saskatoon, Sask.
(коло сіенарської стації)

Тел. офісу 22411. Тел. дому 82350
DR. B. N. SHLAIN
Дентист — Dentist
428 Tegler Building
EDMONTON, ALTA.

ПИТАЙТЕ ЗА —

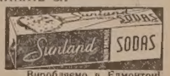

Виробляємо в Едмонтоні.

Кравецька Робітня
Робимо мужеські й жіночі Сути й Оверкоти. — Продаємо шкіряні Футра по дуже умірковaних цінах.
WESTERN TAILORS
9753 Jasper Ave., Edmonton, Alta.
Тел. 24303. Власт. John Krywko

"ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРИЯТЕЛЬ"

Кореспондент часопису "Дн Ню Йорк Таймс" доносить з Італії, що там панує переконання, що "Нова Румунія" буде для "осі" великим "протибольшевицьких приятелем",